

Turistický magazín

ročník XVII., březen 2023

ZDARMA

KAM

po Česku

www.kampocesku.cz

„Koho museli do školy pohlavkovat, jak dorostl, hned se stal přítelem a podporovatelem školy.“

-Jakub Arbes-

KAM na školní výlet

Klíčem je předplatné

OBJEDNAT U: SEND Předplatné s. r. o. | Ve Žlábku 1800/77 | 193 00 Praha 9
e-mail: send@send.cz | tel.: +420 225 985 225 | mobil: +420 777 333 370

OBJEDNAT U: REDAKCE KAM po Česku | Kubelíkova 30 | 130 00 Praha 3
e-mail: redakce@kampocesku.cz | tel.: +420 222 944 816-7 | mobil: +420 602 223 279

www.kampocesku.cz

Milí čtenáři,

břežnové vydání bývá příslibem jara, ale také plné tipů na školní výlety. Škoda jen, že škola se už nejeví být tou, co bývala. Učení vždy hodnotilo známkování, kdy jedničky znamenaly – dítko se připravovalo, dvojky a trojky – musí zabrat a čtyřka byl výstražně vztyčený prst. Ministerský plán zrušit známkování pro první tři ročníky základní školy, protože vysvědčení je zdrojem frustrace, pokládám za nedomyšlené. Dítě

může být zklamané známkami, ale buď je líné, nebo má jiné přednosti, třeba zručnost. Pryč jsou doby, kdy se učilo podle jednotných osnov a kvalita vzdělání napříč celou zemí byla v rukou dobrých či špatných učitelů. Děti ale měly volbu povolání – živit se hlavou, nebo rukama. Školství ale jen dál experimentuje a doléhá na něj dilema doby – nástup umělé inteligence. Britský server IFLScience zveřejnil výzkum, který říká, že umělá inteligence dosáhne singularity do sedmi let, tedy že do sedmi let se vyrovná lidem. Vědci upozorňují, že se poté může vymknout kontrole, a já dodávám, že jak bude svět poté vypadat, mě neláká.

Návratem do blízké budoucnosti je mé pozvání na dva veletrhy v pražských Letňanech. Prvním je cestovatelský Holiday World ve dnech 17.–19. 3. a tím druhým cyklistický For Bikes 24.–26. 3. Jste srdečně zváni, třeba se potkáme – budeme se těšit.

V březnu se nabízí také řada možností pro relaxaci lázeňskou či opečovávací, až hýčkáci po zimním období. Zájem veřejnosti naráží na ceny, které tato zařízení za své služby chtějí. Někteří si své ceny dokonce vysnili natolik, že se teď snaží prodat pobyty s velkou slevou alespoň na portálu Slevomat. Že to je cesta do pekel, asi ví, protože lidé slevy rádi, to ano, ale za plnou cenu se už nevrátí. Vůbec mě fascinují některá chystaná zdražení v cestovním ruchu. Někdy mi to připadá, pusťte úředníka k počítači a on něco zdraží. Třeba jako rádcové Ferenc a Lorenc, kterým to šlo báječně. Další efekt zdražení mají na svědomí podnikatelé, kteří když v cestovním ruchu zdražovali, říkali, že kvůli cenám energií. Ceny energií ale na trzích dlouhodobě klesají! Jenom do zlevnění všeho zdraženého, tedy ubytování, stravování a potravin, se nikomu nechce. To možná vyvolá jistou rozladěnost obyvatel, mou tedy jistě. Ovšem pozor na to být nespokojený. Nespokojení lidé prý mohou ohrozit demokratické základy Česka, varuje ministerstvo vnitra. No, možná je načase přestat je štvát.

Naštěstí máme před sebou krásné březnové předjarní výlety, v počasí teplotně průměrném, srážkově podprůměrném, sluncem zalitým, umožňujícím putování méně přístupnou krajinou dospávající zimu. Tam na hlouposti myslet nebudeme, naopak. Jakmile se nám otevrou nádherné výhledy do kraje v místech, kde později cloní vegetace, přijdeme na to, že náš návrat z výletu do reality budoucnosti může být veselý.

Luděk Sládek, šéfredaktor

■ KAM vybírá z obsahu

Osudem pronásledovaná princezna	3
Průkopník české kinematografie	4
Slavný herec, milovník aut a letadel	7
Voják, cestovatel, dobrodruh	8
Jarní zahrada Kladenského zámku	9
Stále tajemná mapa Čech	10
Mydlář František Otta	11
Vimperk se otevírá návštěvníkům Šumavy SOUTĚŽ	12
Dětský Tábor	13
NEJ České republiky SOUTĚŽ	14
Úštěk je proslulý	16
Staň se sklářem a dotkni se skla.	20
Za porcelánem do Dubí.	20
Na výlet do Turnova a na hrad Valdštejn	21
Zlín. Malé město velkých snů.	26

vychází elektronicky
28. 2. 2022

vychází
1. 3. 2023

Malé děti –
malé starosti,
velké děti –
velké starosti
a neříkat to matce
novorozených
čtyřčat.

Královský křest (1140 let)

Kníže Bořivoj, syn neznámého původu, se oženil někdy 874–875 s Ludmilou, dcerou Slavibora. Pocházela z Pšovského knížectví, nebo ze země lužickosrbské.

Arcibiskup Metoděj křtí Bořivoje I. a kněžnu Ludmilu „na Velehradě“, Josef Mathauser, okolo r. 1907

Pokřtěni byli arcibiskupem Metodějem kdesi na Moravě. Metoděj tu byl prvně roku 870 a poté od roku 873 až do smrti 885. Dušan Třeštík uvádí rok křtu 883 jako záminku vpádu římského císaře Karla III. Tlustého (839–888) do Čech na jaře 883. Brzy poté byl Bořivoj pokřtěn. Proto jsme se rozhodli zasadit do března 883 výročí křtu Bořivoje I. (mezi 852/853? – 888/890?), jeho manželky Ludmily (cca 860 – 15. 9. 921), pozdější babičky sv. Václava a první české svaté, a jejich syna Spytihněva I. (kolem 875 – 905/915?).

Josef Grof

foto © archiv redakce

Metodějův překlad

(1140 let)

Soluňské bratry Michala a Konstantina známe jako velkomoravské misionáře. Na žádost knížete Rostislava přišli na Velkou Moravu roku 863.

Soluňští bratři Konstantin a Metoděj roku 863 přišli na Velehrad..., Josef Mathauser, asi 1907

Zavedli do bohoslužeb nový liturgický jazyk – slovanský (do té doby to byla jen řečtina a latina) a poté k tomuto jazyku Konstantin vytvořil písmo. Tak mohl přeložit do staroslovanštiny od března do října 883 celý Nový zákon, žalmy a misál. Přeložil i životopisy církevních otců, zbytek bible a později i další církevní a právní texty, jako moravskou verzi svodu církevního práva Nomokanon. Michala papež vysvětil na kněze a snad v té době přijal jméno Metoděj, Konstantin před smrtí vstoupil do kláštera, kde přijal řeholní jméno Cyril.

-lgs-

foto © archiv redakce

KAM na výlet s ROZÁRKOU VALENOVOU

Výtvarnice, grafička, betlemářka a především loutkářka Rozárka Valenová se narodila v Litomyšli. V pěti letech, když pod vánočním stromčkem našla knížku Zahradu Jiřího Trnky, se zamilovala do všeho „trnkovského“. Přála si věnovat se loutkám a animaci. Po maturitě potkala svého budoucího manžela, který měl loutky stejně rád jako ona. V Říši loutek působí 49 let, nejen jako loutkoherečka, ale vyrá-

Rozárka Valenová

Vážení příznivci divadla a milovníci pohádek. Ráda bych vás pozvala do Říše loutek, v Žatecké ulici, v centru staré Prahy. Naše divadlo oslavilo 100 let od založení a my hrajeme loutkami pro děti od 3 do 100 let. Bohužel sál je z důvodů rekonstrukce dlouhodobě uzavřen, a tak nám laskavý ředitel Městské knihovny hl. m. Prahy půjčil Malý sál, kde až do skončení oprav divadla náš soubor Říše loutek o sobotách vystupuje (je to jen pár kroků za rohem). V březnu si určitě nenechte ujít pohádku v režii Lucie Valenové „Perníková chaloupka“, a to v sobotu 18. března od 10:00 a pak ještě jednou od 14:00 hodin. Představení je dlouhé 60 minut a je vhodné pro malé i velké. Tak, rodičové, vezměte svá dítky, děti sousedů i kamarádů, babičky a dědečky – a my z Říše loutek se těšíme na vaši návštěvu v Městské knihovně, kde pro vás budeme hrát, jak nejlépe umíme. Hezký divadelní zážitek vám i dětem.

Představení Perníková chaloupka

bí i loutky a výpravy pro představení. Loutky jsou pro ni trojrozměrným ztvárněním kreseb a ilustrací s možností pohybu, jakýmsi oživením jejich obrázků. Tady je Rozárčino pozvání, KAM se vydat.

Děkuji za milé pozvání do úžasné Říše loutek a ať se dílo daří.

Luděk Sládek

Dopisy čtenářů

Vážená redakce, děkuji za pěkný a poučný časopis, pro který si chodím už léta do líčka v Rokycanech. Jsou tam dvě příjemné dámy a vždy si popovídáme. Dostala jsem inspiraci na pěkné výlety. Časopis je moc dobře udělaný. Přeji vám hodně nápadů ve vaší práci. Božena Šnecová, Hrádek u Rokycan

Děkujeme...

Vážení, zdravím vás všechny v redakci a přeji zdravý a klidný nový rok 2023. Těším se na další ročník KAMu. Objednávání časopisu do schránky bylo moje správné rozhodnutí!!! Děkuji. Květoslava Pavlíčková, Pardubice

Děkujeme. A jak sama zjistíte, společnost SEND Předplatné umí magazíny KAM po Česku zasílat do Vaší schránky s velkou dávkou profesionality. Inu, stará škola.

Tak zase nemohu jinak než chválit obálku lednového čísla, krásný snímek krásné holčičky. Říká se, že i obálka prodává, být to ve volném prodeji, asi by to v tomto případě i platilo. Pavel Barhoň

Děkujeme, a jen dodám, že každá obálka musí projít schválením paní Kubátové, takže jí náleží velký dík.

Vážená redakce, v posledním čísle Vašeho magazínu mě zaujala zmínka o generálu Škarvadovi. Náhoda mi před více než dvaceti lety dopřála setkat se s tímto hrdinou. Jednou jsem cestovala vlakem od dcery, která žije nedaleko Přerova, domů do Ostravy. Přišla jsem na jedno z nástupišť přerovského nádraží, ze kterého měl odjet příslušný rychlík. Na lavičce tam seděl sympatický starší pán. Nikdo jiný tam nebyl. Pozdravili jsme se a po chvíli, jak už to bývá, jsme se dali do řeči, kam cestujeme, o počasí a podobně. Všimla jsem si, že můj společník má na saku odznak R.A.F. Uvědomila jsem si, že v tu dobu bylo v přerovském kině slavnostní promítání filmu Tmavomodrý svět s účastí hrdinů tohoto příběhu. Bylo mi hned jasné, s kým mám tu čest rozprávět, od syna jsem věděla, že v té době žije v Ostravě jenom generál Škarvada. Řekla jsem mu, že vím, kdo je, a jak velice si všichni vážíme oběti jeho a jeho druhů a jak se stydíme za neomluvitelné jednání našich poválečných vládních činitelů. Pan generál byl velmi překvapen a taky potěšen. Jeli jsme pak spolu v jednom kupé až do Ostravy. Pokud Bůh dopustí, bude mi příští měsíc osmdesát let. Celý život jezdím po světě vlakem a na těchto cestách jsem zažila mnoho zajímavých setkání. Toto však patří k těm nejzajímavějším a nejkrásnějším. Eva Mikešová, Bojkovice

Krásný dobrý den, paní Mikešová, děkuji Vám za moc hezký příběh...

Luděk Sládek, šéfredaktor

Osudem pronásledovaná princezna (700 let)

Anna Lucemburská (27. března 1323 – 3. září 1338) se narodila v německém Chamu (česky Kouba). Spolu s dvojčetem Eliškou byla posledním z dětí svazku Jana Lucemburského a Elišky Přemyslovny, tou dobou již v bavorském exilu. Eliška, zaslíbená životu v klášteře, zemřela v dětství.

Cisterciácký klášter Neuberg an der Mürz

Mistr sňatkové taktiky král Jan dojednal 13. 2. 1327 zasnoubení Anny s Ladislavem, nejstarším synem uherského krále Karla Roberta. O dva roky později však snoubenec zemřel. Dalším snoubencem měl být Ludvík Říman, syn císaře Ludvíka, ale pro exkomunikaci otce Ludvíka

Anna Lucemburská, zvaná též Česká

Bavora k zasnoubení nedošlo. Annu nakonec král Jan zjištěně provdal za Otu Habsburského, když 9. 1. 1335 získal pro oba snoubence dispens (výjimku) papeže Benedikta XII. Svatba 12leté Anny a 32letého Oty se konala 15. nebo 16. 2. 1335 ve Znojmě, společně se svatbou Anny, dcery Mikuláše Opavského a dolnorakouského hraběte Burcharda I. z Hardeggu. Anna, rakouská, štýrská a korutanská vévodkyně, zemřela ve věku 15 let a její manžel Ota ji následoval o půl roku později. Pohřbeni byli s první chotí Oty v cisterciáckém klášteře Neuberg v tržní obci Neuberg an der Mürz, dnes rakouská spolková země Štýrsko.

Alois Rula

Ostatky Václava

(1085 let)

Stavbu nového, již třetího kostela na pražském hradě zahájil Václav asi roku 929. Důvodem byl dar ostatku paže sv. Víta od východofranského krále Jindřicha Ptáčníka.

Hrob a oltář sv. Václava, gotická mensa oltářní z roku 1367

Místo pro stavbu rotundy bylo zvoleno v horní části opevněného hradě, na třetím nádvoří. Není ale jisté, že vyrůstala v místech posvátného pahorku Žiži a kamenného knížecího stolce. Václava dal roku 935 zavraždit jeho bratr Boleslav I. a byl to právě on, kdo nechal po třech letech 4. března 938 přenést ostatky zavražděného bratra ze Staré Boleslavi do Prahy. Do svatovítské rotundy na Pražském hradě, kterou nechal kníže Václav vystavět.

Josef Grof

foto © Wikimedia Commons

foto © Wikimedia Commons

Důležitý rok 1348 (675 let)

Významným byl pro české země a zvláště pro Prahu – v Karlově době hlavní město Českého království a metropole Svaté říše římské. Evropskou událostí roku se stalo svolání generálního sněmu říšských knížat 1. 3. 1348 do Prahy Karlem IV.

Společný generální sněm říšské a české šlechty měl za cíl státoprávní zakotvení českého státu ve vztahu k říši. Sněm se usnesl na vydání čtrnácti privilegií a listin potvrzujících mimo jiné starší privilegia římských králů a císařů Českému království s důrazem na výjimečné postavení českých zemí ve Svaté říši římské. Pro příští staletí se stala tato privilegia a listiny základem Českého království (Corona regni Bohemiae – země Koruny české), které je organizováno jako pevný a suverénní lenní svazek zemí. Soubor privilegií uzavírá 7. dubna čtrnáctá listina, významem pro české země zcela mimořádná. Jedná se o zakládací listinu vysokého učení v Praze – Univerzity Karlovy, první univerzity na sever od Alp. Ale již 8. 3. 1348

Karel IV. kvůli neúrodě přikázal roku 1361 stavět Hladovou zed, Josef Mathauser, asi 1907

Karel IV. po svém návratu z říše vydal listinu o založení Nového Města pražského, a Praha se tak stala velkoměstem a jedním z největších měst Evropy. Novému Městu byla dána privilegia podobná Starému Městu pražskému. Krátce poté Karel pokládá základní stavební kámen hradeb Nového Města.

Josef Grof

Církevní nezávislost

(1050 let)

Roku 973 na dvorském sněmu v německém Quedlinburgu přenechal řezenský biskup sv. Wolfgang Čechám církevní svobodu, a tak vzniklo pražské biskupství.

Sv. Vojtěch, portrét Mihálya Kováce

Prvním pražským biskupem se stal saský mnich Dětmár, který slovanský jazyk ovládal a těšil se přízni Boleslava II. Druhým byl Vojtěch Slavníkovec, umučený na misi v Prusku. Biskupství zřídilo církevní školu, kde v letech 1008–1018 působil mistr Hubald. Na arcibiskupství byla pražská diecéze povýšena roku 1344 za vlády krále Jana Lucemburského. Prvním pražským arcibiskupem se stal Arnošt z Pardubic.

-ab-

foto © archiv redakce

foto © Wikimedia Commons

Historia magistra vitae

Březen 1003 (1020 let)

Do Prahy vtáhl v březnu (či až v dubnu) **Boleslav Chrabrý** a **ujal se prázdného trůnu**. Polsko a Čechy dočasně splynuly v jeden celek. Přemyslovcům zůstal věrný jen Vyšehrad. Boleslav však nezískal v zemi úplné uznání. Římskoněmecký král Jindřich II. s nevolí sledoval rostoucí sílu Polska.

Březen 1123 (900 let)

Opět propukly **rozpory mezi Přemyslovci**. Kníže Vladislav I. se vypravil na Moravu a zbavil svého bratra Soběslava vlády v západomoravských údelech. Znojensko předal Litoldovu synu Konrádovi a správou Brněnska pověřil Otu II. Olomouckého. Soběslav uprchl a pobýval v Polsku a v Říši.

Březen 1338 (685 let)

Petr Žitavský dokončil latinsky psanou „Zbraslavskou kroniku“ (**Chronicon Aulea regiae**). Spoluautorem byl Ota Durynský. Kronika je jedním z nejdůležitějších zdrojů informací o přemyslovské a lucemburské době. Vznikala od roku 1305 v cisterciáckém klášteře na Zbraslavi.

Březen 1373 (650 let)

Jezdecká socha na III. nádvoří Pražského hradu představuje **svatého Jiří** jako rytíře v plátové zbroji s kopím na koni, jak zabíjí draka. Stojí na členitém skalisku s reliéfem rostlin a drobných živočichů. Odlili ji v roce 1373 bratři Martin a Jiří z Kluže, její sochař není znám.

Březen 1608 (415 let)

Tiskem vyšel **cestopis** českého šlechtice **Kryštofa Haranta z Polžic a Bezdružic** „Putování aneb cesta z Království českého do Benátek odtud po moři do země Svaté, země judské a dále do Egypta“. V cestopise je popsána cesta do Palestiny a Egypta z roku 1598. Není znám den ani měsíc vydání.

Revoluční březen 1848 (175 let)

Na **ustavující schůzi Svatováclavského výboru na Staroměstské radnici 12. 3. 1848** byli zvoleni její členové. **Předsedou se stal hrabě Vojtěch Rudolf Deym (1812–1863) a členy komise Alois Pravoslav Trojan (1815–1893), Adolf Maria Pinkas (1800–1865) a Vilém Gabler (1821–1897).**

Chronologie událostí

14. 3. Svatováclavský výbor přijal text petice císaři o 11 bodech
 15. 3. císař Ferdinand I. slíbil ústavu,
 1. ministerským předsedou Rakouského císařství se stal František Antonín Libštejnský z Kolovrat
 16. 3. byla založena akademická legie studentů a profesorů, 2 360 členů, 4 kohorty
 17. 3. ve všech větších městech byly zřizovány národní gardy
 18. 3. Praha sestavila ozbrojený sbor – Svatováclavské bratrstvo (Svornost)
 19. 3. deputace s peticí odjela do Vídně, odjela také delegace pražského studentstva s vlastní peticí

23. 3. císař kabinetním listem zrovnoprávnil češtinu s němčinou na českých školách
 28. 3. císařský patent pro Čechy, Moravu a Slezsko slíbil do 31. 3. 1849 zrušení roboty za náhradu
 29. 3. Svatováclavský výbor pověřil Františka Augusta Braunera (1810–1880) přípravou druhé petice s důrazem na státoprávní a jazykové požadavky
 31. 3. petici podepsal nejvyšší purkrabí Filip Josef Rudolf hrabě Stadion-Warthausen (1808–1882) a téhož večera s ní odjela do Vídně nová deputace

Hrabě Deym, předseda Svatováclavského výboru

Na úsvitu se rýsovalo pražské červnové povstání, ozbrojený střet, kterým vrcholil revoluční proces v českých zemích a vyžádal si asi 43 životů.

-lgs-

foto © Wikimedia Commons

Průkopník české kinematografie (155 let)

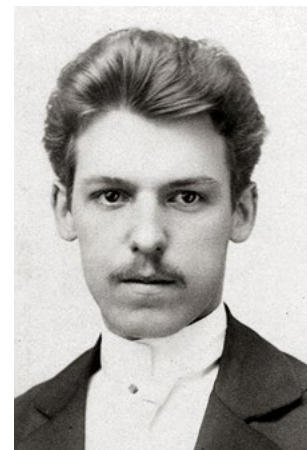
Tvůrce prvních českých filmů – nadaný fotograf Jan Kříženecký stál u rozvoje českých „pohyblivých obrázků“. Čechy se tak staly šestou zemí na světě, kde se začalo filmovat.

Narodil se 20. března 1868 v Praze do rodiny poštovního úředníka, maminka pocházela z chorvatského Splitu. Jeho bratr Rudolf Kříženecký byl známým architektem a stavitelem. Studia na ČVUT v Praze Jan nedokončil, přesto směl užívat titul inženýr. Zajímal se o fotografování architektury, uměleckých předmětů, byl členem Klubu fotografů amatérů. V roce 1902 už jako profesionální fotograf zhotovoval snímky mizející Prahy, na 4 000 jeho fotografií vlastní Archiv hl. města Prahy. V roce 1896 viděl v Praze kinematograf bratrů Lumièrových a pochopil, že skýtá netušené možnosti. Proto od nich se svým spolužákem Josefem F.

Výletní tramvaj na Staroměstském náměstí v Praze, 1913

Pokorným jeden kinematograf koupil a od roku 1898 začal na pražském výstavišti ve Stromovce provozovat promítání nejen jejich snímků, ale i svých vlastních prací. Spolu s Pokorným natočili i první hrané filmy, v nichž vystupoval tehdy oblíbený komik Josef Šváb

Jan Kříženecký, asi 1898

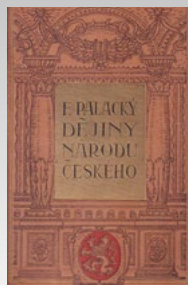
Malostranský. Jan Kříženecký natočil i mnoho dokumentů ze života Pražanů, sokolské slety nebo návštěvu císaře Františka Josefa I. v Praze. Zemřel 12. 3. 1921 a byl pohřben na Olšanských hřbitovech v rodinné hrobce.

Alice Brabercová

foto © Wikimedia Commons

1698
 (325 let)
Václav Prokop Diviš
 * 26. 3. 1698
 † 21. 12. 1765
 český kněz, vynálezce meteorologického stroje

1848
 (175 let)
Dějiny národu českého a v Moravě
 17. 3. 1848
 Fr. Palacký vydal český překlad 1. dílu 5dílné práce

1868
 (155 let)
Žofie Chotková
 * 1. 3. 1868
 † 28. 6. 1914
 česká šlechtična, manželka Františka Ferdinanda d'Este

Odnikud až na vrchol (135 let)

Mezi významnými českými lidmi není mnoho těch, kteří se vlastní pílí vypracovali od úplné nuly na samý vrchol. Karel Hrdlička mezi ně však patří.

Budoucí konstruktér a vynikající manažer se narodil 1. března 1888 v Poděbradech. Záhy přišel o otce a materiální poměry v rodině nebyly slavné, leč díky svému nadání mohl užívat ke studiu stipendia. Vystudoval Fakultu strojní v Praze a od roku 1913 začal pracovat jako konstruktér vagonů v Ringhofferových závodech. Po necelých deseti letech se stal tajemníkem Svazu zaměstnavatelů, kde se dostal do nejvyšších politických, průmyslových a bankovních kruhů. V roce 1924 nastoupil do Škodovky v Plzni a později byl od ledna 1929 pověřen jejím generálním ředitelem vedením ne příliš úspěšné automobilky v Mladé Boleslavi. Úkol zněl jasně. Zmodernizovat, dotáhnout Škodu na první příčku v prodeji aut. Přes mnohé peripetie,

Karel Hrdlička (druhý zprava) na pražském autosalonu s T. G. Masarykem (20. léta 20. století)

neúspěšné vývojové úkroky stranou, reorganizace výroby, úpravy strategie a technologické komplikace se mu podařilo vybudovat úspěšnou firmu, která v Mladé Boleslavi vyvíjela a vyráběla osobní i nákladní automobily, autobusy a trolejbusy. Úspěšný a bohatý muž na svoji práci nezanevřel ani po roce 1948, ačkoliv byl majetkově a příjmově

Karel Hrdlička (20. léta 20. století)

velmi „přizpůsoben“ dělnickému státu. Přeložil například přes 6000 stran odborných textů ze tří jazyků pro automobilku a další zájemce. V rodinné konstruktérské tradici pokračoval i jeho mladší syn Petr, který stál u zrodu generičně nového vozu Škoda Favorit. Karel Hrdlička zemřel 7. 12. 1979 v Praze.

Vnuk Martin navazuje na své předky prací pro českou automobilku.

-babok-

Muž, co vše prožil (135 let)

František Langer byl československý spisovatel, dramatik, legionář a vojenský lékař. Narodil se 3. března 1888 na Královských Vinohradech v židovské, nábožensky vlašné, zato silně vlastenecky smýšlející obchodnické rodině.

V Praze prožil celý svůj život a na své rodné město také vázal své příběhy. Absolvoval gymnázium v Londýnské ulici a poté začal studovat na pražské lékařské fakultě. V roce 1911 vstoupil do Haškovy satirické „Strany mírného pokroku v mezích zá-

František Langer s Hermonem Ouldem, 4. 6. 1946, PEN klub

konu, kde se nechal v roce 1916 u Černovic zajmout Rusy. V roce 1917 vstoupil do československých legií v Rusku, kde se stal šéflékařem 1. pluku. Po skončení války a zdlouhém návratu do vlasti působil jako vojenský lékař.

V roce 1930 jej přemluvil Karel Čapek, aby šel do Divadla na Vinohradech vypomoci jako dramaturg činohry. Byl také stálým hostem pátečníků, přítel bratrů Čapkových i Fráni Šrámka. V roce 1939 v podstatě

František Langer

nuceně emigroval do Francie a po její porážce do Anglie. Do Československa se vrátil v roce 1945 a byl povýšen do hodnosti brigádního generála. V letech 1945–1965 byl druhým předsedou Společnosti bratří Čapků. Po válce žil František Langer až do své smrti na Smíchově v Preslově ulici. Jeho pobyt připomíná na římské v patře umístěná nárožní busta, dílo Kurta Gebauera. Zemřel 2. srpna 1965 a byl pochován na Vyšehradském hřbitově.

-PetraM-

1868
(155 let)
František Hamza
* 6. 3. 1868
† 4. 6. 1930
český lékař
a spisovatel,
zakladatel dětské
léčebny v Luži

1878
(145 let)
František Janda-Suk
* 25. 3. 1878
† 23. 6. 1955
český atlet,
první olympijský
medailista,
držitel světového
rekordu

1888
(135 let)
Eva Vrchlická
* 6. 3. 1888
† 18. 7. 1969
herečka
a spisovatelka,
vl. jménem
Frídová, osvojená
J. Vrchlickým

Historia magistra vitae

1. 3. 1923 (100 let)

Pravidelné lety na vojenské poštovní lince zahájil major Skála s letounem A-14 a cestující na tomto letu byla jeho manželka. Pravidelné civilní lety byly zahájeny mezi Prahou a Bratislavou 28. 10. 1923.

V letech 1924–1925 byl hlavním typem ČSA **letoun československé výroby A-14**.

1. 3. 2008 (15 let)

Tlaková níže Emma zasáhla mezi 1. a 5. březnem Evropu, vyžádala si 14 obětí a škody dosáhly 1 miliardy eur. V ČR přišly o život 2 osoby, materiální škody činily 1 miliardu korun. Vítr dosahoval v nárazech rychlosti 120 až 140 km/h. K úhonoru přišla např. památná Žižická lípa na Slánsku.

2. 3. 1458 (565 let)

„Okolo hodiny 17. **Jiří** z Kunštátu a z **Poděbrad... za krále** českého na rathouse staroměstském **volen a vyhlášen**.“ Byla to první skutečná volba českého panovníka bez ohledu na dynastický původ. (Kalendář historický národa českého, Daniel Adam z Veleslavína, s. 193)

2. 3. 1903 (120 let)

Česká sochařka **Hana Wichterlová** se narodila 2. 3. 1903 v Prostějově († 29. 8. 1990). Jejím bratrem byl známý chemik Otto Wichterle. Studovala u Jana Štursy. Patřila k nejvýznamnějším představitelům české meziválečné avantgardy. Tvořila též v duchu neoklasicismu a později i kubismu.

6. 3. 1618 (405 let)

V pražském Karolinu se sešel čtvrtý **poradní sjezd nekatolických stavů**, který vypracoval obsáhlou stížnost císaři Matyášovi na porušování zemských svobod zapsaných v Majestátu. Současně petice svolávala ke konci května další sjezd. Císař jeho konání zakázal, zákaz byl ale porušen.

Historia magistra vitae

8. 3. 1943 (80 let)

1. československý samostatný **polní prapor** v SSSR byl nasazen k prvnímu boji s nacistickými jednotkami **u osady Sokolovo**. Celkem zde zahynulo 86 příslušníků jednotky. Na německé straně mělo padnout 300 až 400 vojáků, což někteří historici považují za nadsazená čísla.

10. 3. 1943 (80 let)

Narižení říšského protektora o odstranění krátkovlnného příjmu z radiopřijímačů. Poslech zahraničního rozhlasu byl v celé Německé říši zakázán hned po zahájení války. Za porušení zákazu hrozila káznice, při rozšiřování zpráv i trest smrti. V souvislosti s tím byly popraveny desítky osob.

12. 3. 1983 (40 let)

Z angolského průmyslového komplexu v Alto Catumbele **bylo uneseno** protivládní organizací UNITA **66 čs. občanů**, kteří působili jako odborníci v závodě na výrobu celulózy a papíru. Museli ujít cestu 1 300 km. 1. 7. bylo propuštěno 45 občanů (zejména manželky a děti), zbytek až 22. 6. 1984.

16. 3. 1523 (500 let)

Král **Ludvík Jagellonský** byl **donucen k odjezdu** z Prahy do Uher, ač šlo o jediný jeho pobyt v Čechách za jeho desetileté vlády. V Uhrách začalo silit nebezpečí tureckého vpádu. Zakrátko po králově odjezdu se Zdeněk Lev z Rožmitálu opět zmocnil vlády v zemi.

18. 3. 1363 (660 let)

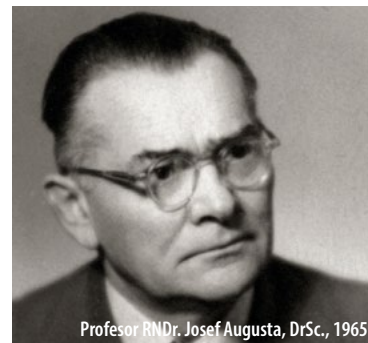
V Norimberku byla uzavřena **smlouva Karla IV.** s Otou V., zvaným Líný, a Ludvíkem VI., zvaným Říman, podle níž by v případě, že by se oba bratři nedočkali mužských potomků, připadly Branibory po jejich smrti České koruně a Karlův syn Václav získal titul braniborského markraběte.

Paleontolog popularizátor (120 let)

V rodině úředníka berního úřadu v Boskovicích Josefa Augusty a jeho manželky Marie se 17. března 1903 narodil Josef Karel Augusta. Po boskovickém klasickém gymnáziu vystudoval přírodní vědy na Masarykově univerzitě v Brně (1921–1925).

Na univerzitě zůstal do roku 1931 jako asistent geologického ústavu. Po základní vojenské službě působil jako učitel na veřejné měšťanské škole v Olešnici na Blanensku. V roce 1933 odešel do Prahy, kde byl postupně docentem, profesorem a koncem 50. let děkanem Přírodovědecké fakulty UK (tehdy fakulta Geologicko-geografická). S doktorem Remešem vydal první učebnici Úvod do všeobecné paleontologie, Melantrich 1936. Ve stejné době vydal vlastním nákladem knihu O glaukonitické vrstvě s rybími zbytky z křídý plaňanské, kterou napsal spolu s Jos. Soukupem. Po uzavření vysokých škol v Protektorátu pracoval ve Státním geologickém ústavu na Ostravsku. V té době

se také dostal ke „svým knihám“. První byla Zavátý život a jiné povídky ze života pravěkých zvířat a lidí (1941), s ilustracemi malíře Zdeňka Buriana. Oba pány patrně seznámili nakladatelé Toužimský a Moravec. Po válce se vrátil do ústavu a pokračoval ve studiu permské flóry, prvohorních krytolebců a ryb. Později se zcela oddal popularizaci paleontologie, stratigrafie a geologie. Jeho práce je známější v zahraničí než doma, kde dosáhl věhlasu rekonstrukcemi pravěké flóry a fauny (obrazová alba), vytvořenými ve spolupráci se Zdeňkem Burianem. Je autorem 120 vědeckých publikací a řady populárně-naučných knih pro mládež i dospělé. Jako vědecký poradce pracoval na filmu Karla

Profesor RNDr. Josef Augusta, DrSc., 1965

Zemana Cesta do pravěku (1955). Model stegosaura dal po natáčení převést na chodbu fakulty, kde byla řadu let. Profesor RNDr. Josef Augusta, DrSc., zemřel náhle ve věku 64 let v Praze. Místo jeho posledního odpočinku je v Lipníku nad Bečvou – v rodišti jeho manželky. Kost dinosaura, nalezená doc. Moučkou (2017), přinesla objev prvního ornitopodního dinosaura u nás a světu nový druh. Na počest Buriana a Augusty byl pojmenován Burianosaurus augustai.

Luděk Sládek

foto © Wikimedia Commons; Gorics, Stok

Létání mu bylo osudem (115 let)

V obci Jeneček (Malý Jenč), dnes středočeské Hostivice, se 6. března 1908 dělníku Josefu Protivovi a Markétě, rozené Müllerové, narodil syn Rudolf. Vystudoval obchodní akademii a po vojenské základní službě nastoupil v Košicích do školy pro důstojníky pěchoty v záloze (1928).

V roce 1933 byl poručíkem pěchoty, 1936 složil zkoušky pilota turistických letadel a patřil k našim nejlepším závodním jezdčům na motorce. Po obsazení Československa 16. 3. 1939 a vyhlášení Protektorátu odešel

Douglas Dakota DC-3 holandské společnosti KLM

14. června do Polska, kde v Krakově vstoupil do naší zahraniční jednotky. Ta po pádu Polska ustoupila 17. září do SSSR, kde byl Protiva zajat sovětskými orgány a internován v Suzdalu do 21. 2. 1941. Poté odjel do Palestiny, odkud vyplul 28. 4. 1941 a následně 12. 6. 1941 přistál v Glasgow v Anglii. Do britského Královského letectva RAF ho přijali 29. 7. 1941 a přidělili do pilotního výcviku, hlavně v Kanadě.

K 311. bombardovací peruti jako pilot a velitel osádky Wellingtonu byl přidělen 26. 7. 1943. Přeskolení na letouny B-24 Liberator absolvoval na Bahamách od prosince 1943 do března 1944. V dubnu 1944 byl přidělen k protiponorkové patroly nad Biskajským zálivem v rámci 311. peruti. Po válce létal do konce roku 1945 u Transportní skupiny mezi Anglií a Prahou, ale už následujícího roku nastoupil

jako civilní pilot u holandské společnosti KLM. Zahynul 17. 1. 1949 při havárii dopravního letounu Dakota DC-3 u belgického pobřeží. Major Rudolf Protiva byl za svou válečnou činnost vyznamenán 2x Čs. medailí Za chrabrost, 2x Čs. válečným křížem a mnoha britskými řády. Náhrobek v sekci 113, hrob 919, najdete na brněnském ústředním hřbitově.

Antonín Fridrich

foto © město Hostivice; KLM

1898
(125 let)
Jan Antonín Baťa
* 7. 3. 1898
† 23. 8. 1965
československý a brazilský podnikatel, sourozenec Tomáše Bati

1913
(110 let)
František Bogataj
* 21. 3. 1913
† 4. 2. 1999
účastník zahraničního protikomunistického odboje, velitel výsadku Carbon

1918
(105 let)
bitva u Bachmače
8.–13. 3. 1918
první sv. válka, vítězný střet čs. legií s přesilou Německé císařské armády

Slavný herec, milovník aut a letadel (90 let)

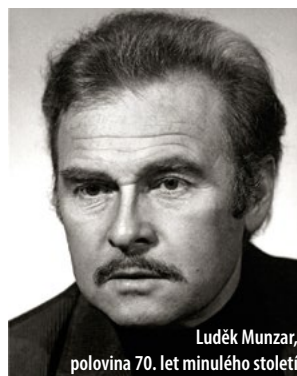
Luděk Munzar se narodil 20. března 1933 v Nové Včelnici v jižních Čechách. Vystudoval Vyšší hospodářskou školu v Hradci Králové. Celý život ho přitahovala technika. Během dětství a dospívání měl velký sen – stát se vojenským stíhačem.

Nakonec ale dal přednost herectví, o které se začal zajímat během středoškolského studia. V letech 1952–1956 vystudoval u Vítězslava Vejražky pražskou DAMU. První angažmá získal v roce 1956 v Mladé Boleslavi. Už po jedné sezoně si ale talentovaného mladíka všimli v Praze, a tak se roku 1957 objevil na jevišti Národního divadla. Ve svých prvních rolích ztvárňoval spíše romantické hrdiny a revoltující mladíky, ale postupně se vypracoval na herce složitých charakterů. Po celou dobu své herecké kariéry mu velký prostor poskytovala televize. Po dokončení DAMU se začal objevovat v malých filmových rolích, ty významnější přišly až v 60. letech. Pracoval také v dabingu, kde svůj

Luděk Munzar a jeho koníček

hlas propůjčil americkému herci Paulu Newmanovi. Měl slabost pro rozhlas a účinkoval v řadě rozhlasových pořadů. V roce 1990 spolu se svou ženou Janou Hlaváčovou Národní divadlo opustil kvůli neshodě s novým vedením. Do divadla se už jako herec nevrátil, příležitostně se věnoval divadelní režii.

Luděk Munzar, polovina 70. let minulého století

Je autorem knihy „Když jsem to slíbil“, kde vypráví o svém vztahu k létání, a knihy říkadela „S vůní vánku po heřmánku“, kterou věnoval své vnučce. Je otcem dvou dcer, starší pracuje jako policistka, mladší je úspěšnou herečkou. Do hereckého nebe odešel po dlouhé těžké nemoci 26. ledna 2019 v Praze ve věku 85 let.

Petra Matznerová

Březen 1968 v souvislostech (55 let)

Rok 1968 byl doslova nabit událostmi. Zvláště pak pražské jaro, jmenovitě březen nabídl týden „předkrm“, který stál za to. Posuďte sami.

Třeba 21. března byl ustaven přípravný výbor československého Junáka. Vznikl prozatímní výbor katolického duchovenstva v čele s biskupem a apoštolským administrátorem pražské arcidiecéze Františkem Tomáškem.

22. března abdikoval prezident Antonín Novotný, který ještě den předtím stačil podepsat milost spisovatelů J. Benešovi, který byl v létě 1967 odsouzen k pěti letům vězení. Byl to poslední vězněný český spisovatel před rokem 1968.

V Brně se 22.–23. března konal celostátní aktiv zástupců všech vysokoškolských center a vyslovil se pro vytvoření samostatné organizace vysokoškoláků (mimo oficiální rámec ČSM).

V Drážďanech 23.–24. března zazněla slova o „plíživé kontrarevoluci“. Stalo se tak na setkání vedoucích představi-

telů Bulharska, Maďarska, NDR, Polska a SSSR s československou delegací.

V ČKD Praha vznikla 24. března konkurence odborům v podobě

Svazu pracujících mládeže Československa. Jeho cílem bylo prosazovat stejná práva jako odbory a pomáhat mladým v otázkách ekonomických, bytových apod.

Při Svazu spisovatelů vznikl Klub nezávislých spisovatelů, sdružující nekomunistické členy z Čech i Slovenska.

Stalo se 29. března a do jeho čela byli zvoleni Václav Havel, Petr Kopta a Alexandr Kliment.

-babok-

1918
(105 let)
Jaromír Šotola
* 2. 3. 1918
† 25. 10. 1938
český pilot,
sestřelený
v září 1938
maďarskou
stíhačkou

1968
(55 let)
Tomáš Holý
* 17. 3. 1968
† 8. 3. 1990
český dětský
herec, oceněn
na film. festivalu
v Monte Carlu –
nejlepší dětský
herec

1978
(45 let)
Vladimír Remek
2. 3. 1978
start lodi Sojuz 28
s prvním čs.
kosmonautem,
Čech – třetí
národ světa ve
vesmíru

Historia magistra vitae

20. 3. 1393 (630 let)
„Shozen jest s Karlova mostu pražského do řeky Vltavy sv. Jan Nepomucký, generální vikář pražského arcibiskupství... Na Karlově mostě stojí překrásná Brokoffova socha z kovu, postavená nákladem rodiny Vunšviců z r. 1683.“ (Kalendář historický národa českého, Daniel Adam z Veleslavína, s. 263)

23. 3. 1848 (175 let)
Kabinetním listem císař Ferdinand I. **zrovnoprávnil češtinu s němčinou na českých školách**. Schůze Pražanů ve Svatováclavských lázních iniciovala petici s požadavky mj. na státoprávní samostatnost českých zemí v rámci monarchie a zrovnoprávnění češtiny s němčinou ve školách a úřadech.

27. 3. 1628 (395 let)
V Brně se konala **poprava Václava Bitovského z Bitova**, odsouzeného k smrti již 2. 9. 1622 za účast v protihabsburském povstání na Moravě. Bitovský byl radikální představitel moravské stavovské opozice, jeden z vůdců povstání moravských stavů za třicetileté války.

30. 3. 1783 (240 let)
Po zrušení kněžských biskupských seminářů a klášterního studia byly zřízeny v sídlech univerzit a lyceí **státní generální semináře**, které měly zajistit výchovu josefínsky smýšlejících a státu oddaných kněží. Měli se stát horlivými pastýři lidu, prodchnuti laskavostí a láskou k bližnímu.

30. 3. 1968 (55 let)
Ludvík Svoboda byl Národním shromážděním zvolen v tajné volbě **prezidentem** Československé republiky. Na tuto funkci byl navržen Svazem protifašistických bojovníků a na jeho kandidatuře se shodli poslanci všech politických stran Národní fronty. Prozatím se ztožnil s reformním programem.

Voják, cestovatel, dobrodruh (200 let)

Eduard Preiss se narodil 5. března 1823 do české vojenské rodiny v renesanční budově Malostranské zbrojnice, která v té době sloužila jako jatka. Vychodil Starměstské gymnázium, kde byl jeho spolužákem Josef Václav Frič.

V duchu rodinné tradice prožil 40. léta jako profesionální voják u 1. dělostřeleckého pluku a v pluku bombardýrů ve Vídni. V roce 1847 armádu opustil, vrátil se do Prahy a v revolučním roce 1848 se účastnil pražského červnového povstání. Jako velitel setniny studentů Karlo-Ferdinandovy univerzity sváděl boje na barikádách s vojsky nekompromisního polního maršála Windischgrätze.

Po porážce povstání uprchl z Prahy přes Halič a Polsko do Uher, kde se účastnil uherského povstání, potlačeného císařem roku 1849. Poté se vydal do Turecka a vstoupil do armády Osmanské říše, kde musel konvertovat k islámu a dosáhl hodnosti majora. Když osmanského pašu provázel do Bosny, uprchl přes Řecko do Francie, kde působil jako matematik. Setkal se tu s F. L. Riegerem a jeho příbuzným a svým spolužákem Fričem. Opustil Francii, krátce žil v Londýně a roku 1851 odplul do New Yorku. Odtud se vydal pěšky do Charlestonu, poté po železnici a lodí do New Orleans, kde se přidal k výpravě N. Lopéze na Kubu. Výprava se rozpadla a Eduard odplul do Veracruzu v Mexiku, kde si pořídil dva mezky a podnikl výpravu přes Xallapu, Pueblu a Ciudad de Mexiko do Acapulca a po pobřeží do San Francisca, kde pracoval jako technický inženýr v mincovně. Za několik měsíců v Kalifornii propukla epidemie panamské zimnice (1852), proto Eduard 4. 3. odplul do Hongkongu, kde chtěl s uherským plukovníkem Berczensym v Himálaji pátrat po předcích Maďarů (jako později Hitler). Číňané ale byli proti, a tak po pobytu v Siamu, kde vypomáhal s reorganizací královského dělostřelectva, v červnu 1852 odplul do australského Melbourne. Pěšky došel do zlatonosných oblastí v provincii

Victoria a několik let tu pracoval. Poté se zase pěšky vydal do provincie Queensland, kde tři roky pracoval jako honák u řeky Logan a s domorodci žil jejich způsobem života. V roce 1861 se dostal do německé výpravy za zlatem v pustině Ninety Mile Bush, ale už roku 1862 opustil Austrálii a přes Britskou Indii doplul do Akaby (Jordánsko) a odtud lodí do Londýna, kde se jeho přednáškám dostalo velkého uznání. Z Londýna přes Edinburgh, Liverpool a přístav Southampton odplul lodí do New Jersey, kde pracoval v železných dolech. V polovině roku 1863 v Columbusu působil jako učitel účetnictví a 14. 3. 1864 se vydal vlakem přes St. Louis do Leavenworthu, aby se 26. 3. s karavanou osadníků na krytých vozech vydal přes území Apačů do Albuquerque v Arizoně. Když viděl zvěrstva páchaná indiány na osadnicích, změnil trasu. Přes Santa Fe šel pěšky do Denveru, pak

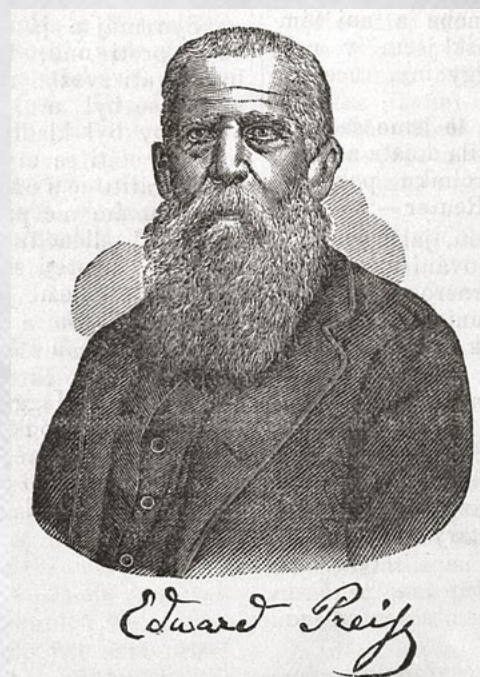
Eduard Preiss a pes Fritz, Amerikán 1882

Přístav San Francisco, 1864

pokračoval přes Salt Lake City do San Francisca, odkud lodí doplul do Mazatlánu v Mexiku, kde pracoval jako kreslíř na generálním štábu francouzské armády do března 1865. Poté cestoval přes San Blas, Tepic, Quadalajaro a Ciudad de Mexiko, až doputoval do Mazatlánu, odkud se lodí vrátil do San Francisca.

Již 6. 12. 1865 se vydal s českým šlechticem a starostou Klášterce nad Ohří Josefem Osvaldem I. Thun-Hohensteinem parníkem do peruánského přístavu Callao, do Limy a parníkem do Malbriga, pěšky a koňmo přes Cajamarca, Cacha Poyas a Moyobambu do Valse Puerte na řece Cachi Yacu. Odtamtud pak pluli na indiánské kánoji po řekách Cachi Yacu, Parapura a Huallaga k Amazonce a lodí do přístavu Para a parníkem do New Yorku, kam dorazili 8. 4. 1866. V danou dobu tuto cestu absolvovali za dosud nejkratší časový úsek.

Eduard Preiss na rytině z roku 1881

Josef Osvald I. Thun-Hohenstein, starosta v Klášterci nad Ohří

Z New Yorku se vydal do Leavenworthu a opět pláněmi Středozápadu do Missouri, Louisiany a Floridy do Texasu. Následující rok se pohyboval v Mexiku a opět pěšky po Středozápadě, než zakotvil do roku 1874 na Floridě jako vinař. Jeho další cesta vedla přes Arizonu do Kalifornie a roku 1880 doputoval do Chicaga. Tady se seznámil s Čechoameričanem, nakladatelem a tiskařem Augustem Geringerem, který vydával český časopis Svornost a Amerikán, kde Eduard uveřejnil vzpomínky a cestopisy. Na přelomu let 1882–1883 se vydal s dvoukolákem a mezkem na cestu ze San Carlos do San Piedras v Texasu. Cestu ale nedokončil. Jeho tělo bylo nalezeno poblíž vozu. Časem byl získán jeho deník s posledním záznamem 2. 2. 1883: „Tento den bude posledním v mém životě.“ Podle nekrologu v kalendáři Amerikán 1884 zemřel bez cizího zavinění na nějakou nemoc. Poslední cesta Eduarda měla vést k Tichému oceánu, do Asie, Indie a Arábie a zpět do Čech, kde chtěl napsat své paměti.

Jarní zahrada Kladenského zámku

S příchodem jara bychom vás rádi pozvali do Kladna do probouzející se zahrady Kladenského zámku. Je přístupná celoročně a její pojetí kombinuje moderní prvky a sochařskou výzdobu s historickým kontextem původní zahrady.

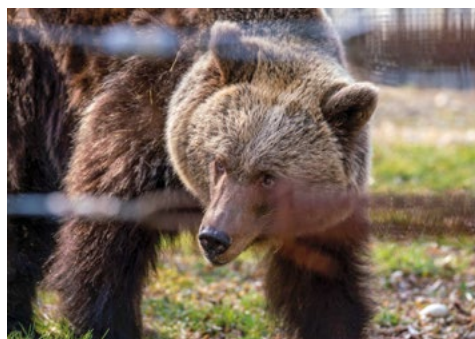

Medvědice v zahradě Kladenského zámku

S krásnou sezonní výsadbou a vzrostlými stromy v centru města je oblíbeným místem k odpočinku, k procházkám a ke konání kulturních akcí. Během letošní jarní sezony zde bude hrát známé kladenské loutkové divadlo Lampion představení Zlatovláska, uspořádáme Den Země s aktivitami a koncerty pro děti a samozřejmě oslavíme Velikonoce. Podrobnosti se dozvíte na webu Kladenského zámku.

Děti i dospělě potěší naše medvědice Marta a Míša v medvědáriu. Probuzené ze zimního

spánku se už budou vyhřívat na jarním slunci a dovádět ve svém výběhu. Město Kladno se medvědic ujalo v roce 2001, tehdy je na parkovišti u Moravských Budějovic zanechal ukrajinský cirkus. Starší ze dvou medvědic je Marta, narodila se v roce 1990, její o sedm let mladší dceru Míšu snadno poznáte, má tmavší srst. Každá z nich je jiné povahy. Marta je dáma, která bývá občas mrzutá. Míša je

Zámecká zahrada

rozvernější, hravější. Z doby cirkusu si ještě pamatují pár nadřilovaných „kousků“, Míša třeba umí vsedě prosit, Marta dokáže zsalutovat. Po zimě budou zhruba o 60 kg lehčí a budou línat, ale žádný strach, postupně do léta zase nabydou svou obvyklou kondici. Těšíme se na vás!

KLADENSKÝ
ZÁMEK zahrada

www.kladenskyzamek.cz

foto © Karel Greif

EVA BUREŠOVÁ A HYNEK ČERMÁK
V HLAVNÍCH ROLÍCH

THE BODYGUARD

PŘIDANÉ TERMÍNY!

PREMIÉRA BŘEZEN 2023

LIBRETO ALEXANDER DINELARIS
SCÉNÁŘ LAWRENCE KASDAN

DÁLE HRAJÍ: DASHA, N. HATALOVÁ,
T. MAŠKOVÁ, T. FREJA, R. GENZER,
O. HES, M. HEZKÝ, F. KAŇKOVSKÝ, P. NEČAS,
D. RATAJSKÝ, J. SKLENÁŘ, D. SUCHAŘÍPA

Hudební divadlo
Karlín

Prima

ELSK

kohyke

RPM

DERMACOL

Město.net

socialstream

VAJBAR

Stále tajemná mapa Čech (505 let)

Po více než půltisícetiletí je nejstarší tištěná mapa Čech, známá jako Klaudiánova mapa, neodhaleným tajemstvím. Nejasné jsou okolnosti jejího vzniku, ale i autorství.

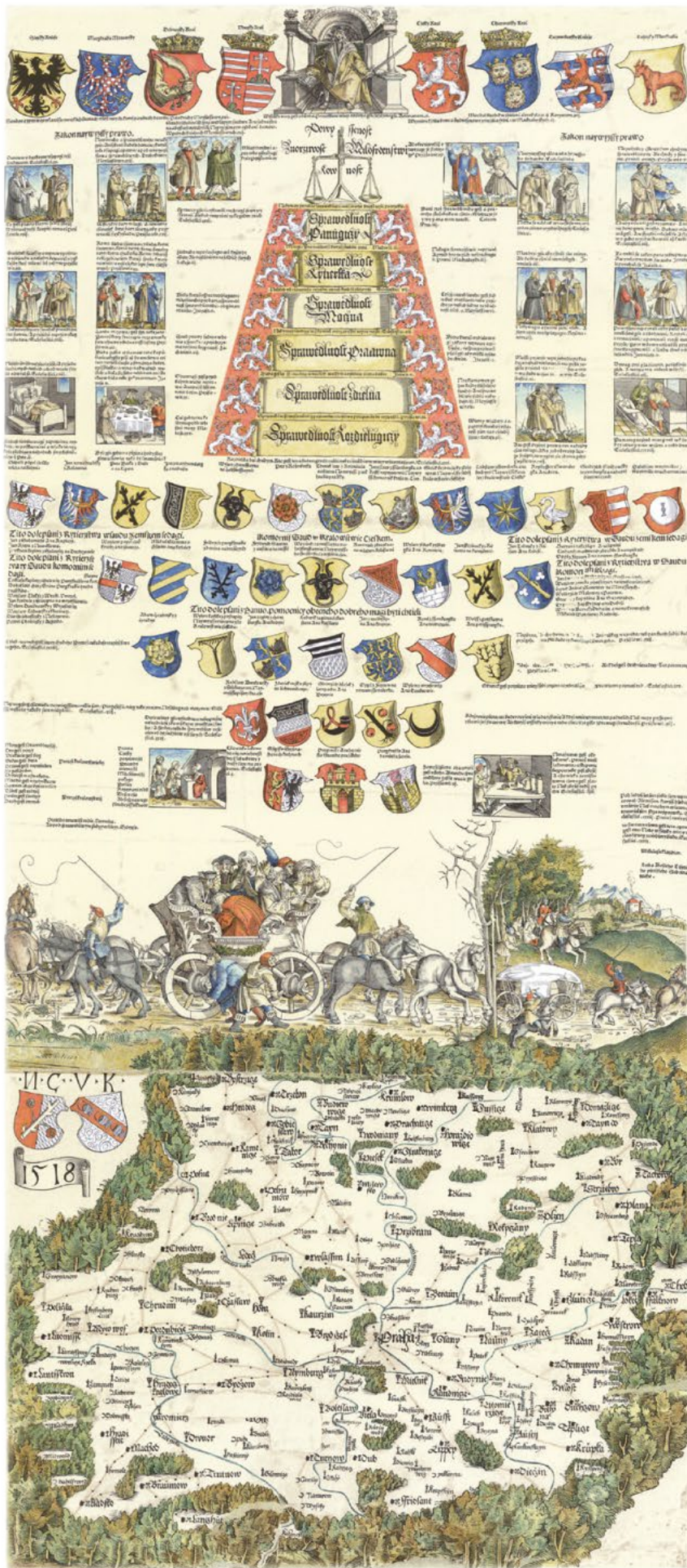
Předlohu údajně vytvořil roku 1516 Mikuláš Klaudián (Klaudýan), lékař, lékárník, učenec, majitel tiskárny a významný stoupenec Jednoty bratrské v Mladé Boleslavi. V lednu následujícího roku prověřovala norimberská rada obsah mapy, zda není v rozporu s katolickou vírou. Po schválení vyřezal návrh Andreas Kaschauer na dřevěný štoček k tisku. Tisk provedl norimberský tiskař Jeroným Hötzl. Ručně kolorovaný dřevorez mapy byl vydán roku 1518. Rozměr je 126 x 64 cm a skládá se ze tří částí – mapa Českého království je v dolní třetině. Představuje 280 sídel, řeky, lesy – označené stromečkovými značkami, pohoří a páteřní dálkové cesty, kde tečkové značky představují jednu českou míli. Města dělí autor na královská města označená korunou, poddanská štítkem, katolická zkříženými klíči sv. Petra a nekatolická kalichem. Hrady, kláštery a tvrze mají piktoqram věže a menší města půlměsíc. Unikátním je české názvosloví mapy. Nahoře vévodí mapě panovník Ludvík Jagellonský se znaky zemí, kterým vládl. Je tu řada alegorií, jako váhy spravedlnosti, vůz tažený do dvou stran coby náboženské rozdělení na katolíky a husity nebo přepadení kupeckého vozu jako nebezpečí v zemi.

Nic není, jak se zdá

Historikové se domnívají, že až tak průzračný vznik mapy není. Klaudián byl pravděpodobně jen otec myšlenky, který do tiskárny v Norimberku dovezl tři kreslené návrhy. Kartograf je sestavil do listu a Klaudián mu snad „asistoval“. Ani katolická cenzura se neobešla bez problémů. V zápisech norimberské městské rady je Klaudián častován „kulhavým kacířem“, a i když mapa nakonec vyšla, v Norimberku už nesměly od té doby vycházet žádné české knihy. Člověk současný by se v mapě orientoval jen těžko. Jednak papírové mapy nahradil mobilními navigacemi, ale i proto, že je „obráceně“. Zastánci tištěných map vědí, že jsou orientovány k severu. Ne tak Klaudiánova mapa. Ta je orientována k jihu. Někteří odborníci se domnívají, že v duchu tradice poutnických map z přelomu 14. a 15. století určených poutníkům k putování do Říma. Severní orientace map ovládla kartografii až v 2. polovině 16. století. Odborníci si dodnes také lámou hlavu nad tím, proč a pro koho mapa vznikla nebo byla vydána.

Přes to všechno je považována za nejvzácnější českou kartografickou památku. Jediný dochovaný exemplář nalepený na plátně uchovává Státní oblastní archiv v Litoměřicích. Sběratelé, pozor, kromě řady kopií z 16. století existují také ceněné kopie z počátku 19. století Františka Jakuba Jindřicha Kreibicha.

Luděk Sládek

Mydlář František Otta

František Otta (1848–1939) věděl od malička, čím bude, až vyroste. Mydlářem. Ničím jiným než mydlářem.

Ottova továrna ve třicátých letech

Rodák z Kostelce nad Labem se vyučil u pražského mydláře Pitteroffa a deset let pak sbíral zkušenosti u dalších mistrů v Praze a Rakousku. V roce 1875 opustil výnosné zaměstnání u pražského mydláře Demartiniho a založil vlastní firmu v Rakovníku. Na sklonku 19. století uvedl na trh slavné bílé mýdlo se značkou raka, které vytvořil jako odpověď na dravou konkurenci laciných mýdel severočeského průmyslníka Schichta. Otta vsadil na vysokou kvalitu za srovnatelnou cenu, získal mnoho nových zákazníků a jeho firma rychle rostla. Po první světové válce, kdy vedení továrny předal svým třem synům, zaměstnávala už několik desítek lidí. Alois, Julius a František Otta mladší pak ve třicátých letech rozšířili rodinný podnik na průmyslový kolos s pěti sty zaměstnanci. Vedle

František Otta

mýdla vyráběla Ottova továrna i kosmetiku, zubní pasty nebo pokrmové tuky. Ottovy výrobky oslovovaly zákazníky nejenom kvalitou za lidovou cenu, ale i nápaditou reklamou, na jejímž vzniku se podíleli i přední výtvarníci své doby, jako byli malíři Artuš Scheiner, Josef Lada nebo Albert Jonáš. Mnohé z vtipných Ottových sloganů žijí dodnes: Máš-li s praním trampoty, kup si mýdlo od Otty!

Městská knihovna Rakovník
Husovo náměstí 114, 269 01 Rakovník
tel.: +420 313 513 310
www.knihovna-rakovnik.cz

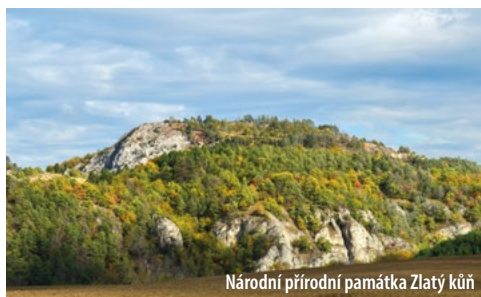

Mýdlo z Rakovníka propagovaly i komiksy s postavkami Otáčka a Ráčka

Zveme vás do neokoukaných míst naší přírody

Pokud rádi chodíte na výlety, ale nechcete potkávat moc lidí, zkuste si vybrat z nabídky, kterou pro vás připravila Agentura ochrany přírody a krajiny ČR.

Národní přírodní památka Zlatý kůň

Lom Megořky

Více než 60 výletů

Zlatý kůň, kamenné gule, Sirný pramen, Jedová hora nebo Čertoryje – to je jen malý výčet zajímavých míst, o kterých jste třeba nikdy neslyšeli.

Sirný pramen

Najdete je v chráněných krajinných oblastech i v jiných chráněných územích celého Česka. Jaký výlet zvolit, vám napoví interaktivní přehledová mapa na www.snamidoprirody.cz.

Každý výlet doplňuje mapka, fotografie a stručný popis cesty a přírodních zajímavostí, které na cestě můžete potkat. Další doporučení, jak se na výlet připravit i jak se v přírodě správně chovat, vám poradí rodina Veverkových pomocí šesti veselých animovaných příběhů.

www.snamidoprirody.cz
www.nature.cz

HORNICKÉ MUZEUM PŘÍBRAM

Prohlídky podzemí
Jízdy důlními vláčky
Industriální architektura
Mineralogická expozice
Parní těžní stroje
Původní hornická chalupa
Vzdělávací programy pro školy
Kulturní akce
Workshopy

www.muzeum-pribram.cz

Středočeský kraj

Historické centrum města Vimperk

Klášteřecký viadukt

Vimperk se otevírá návštěvníkům Šumavy

Vimperk.

Město Vimperk se v posledních letech stále více otevírá návštěvníkům Šumavy. Už při vjezdu do města je vítají cedule s moderním vizuálem, na kruhovém objezdu zvou vlajky k návštěvě Státního zámku Vimperk nebo městské zvonice. Při průchodu městem se dozvědí o památkách z nových informačních panelů, na místo jejich zájmu je navádí nový navigační systém pro pěší.

hru na principu únikových her „Steinbrenerova tis-kárna“. Prohlídku města s dětmi si můžete zpestřit také výletem s tajenkou.

Pokud se z náměstí vydáte po žluté turistické značce, dojdete po necelých 2 km k technické památce, kterou je železniční most zvaný Klášteřecký viadukt. Po mostu projíždí pravidelně vlaky a jeden dřevěný čeká na děti i dole pod mostem. Zážitkem pro malé výletníky je i Stezka lesních skřítek. Informace o stezce a kartičky na sbírání razítek jsou k dispozici v informačním centru. Ze stezky je navíc krásný výhled na zámek a zbytky městského opevnění. Podobná a trochu méně náročná je trasa Vimperké výhledy v úseku Vodník – Brantlův Dvůr. Zde zabavíte děti naučnými zastaveními o lesních zvířátkách – čeká je tu poznávání, doskočiště a odhad výšky. Trasa začíná v lese u vodní nádrže Vodník. Vyjdete na Brantlově Dvoře, kde si můžete prohlédnout nově opravenou kapličku s lavičkou významného vimperského faráře Josefa Jungbauera. Odtud už pak jen z kopce seběhnete zpět na náměstí.

Státní zámek Vimperk

Interiér Muzea Vimperka

Rekonstruované interiéry zámku

Největšímu zájmu se těší již zmíněný Státní zámek Vimperk. Jeho zrekonstruovaná horní část s prohlídkovými okruhy ukrývá i Muzeum Vimperka, které v 18 expozicích připomíná historii města. Nezapomenutelným zážitkem pro děti i dospělé je místnost s pravou šumavskou bouří nebo simulátor sjezdu na saních. Na rozdíl od většiny památek v okolí jsou zámek a muzeum otevřeny od pátku do neděle i v zimní sezoně.

Dalším místem, které by návštěvník Vimperka rozhodně neměl vynechat, je náměstí. V jeho dolní části se nachází kostel a veřejnosti přístupná zvonice z 15. století. Komentovanou prohlídku zvonice si lze rezervovat v informačním centru přímo na

náměstí. Vedle zvonice stojí výrazná budova staré radnice. V jejím gotickém sklepení je možné si po domluvě v informačním centru zahrát logickou

Když malí nevědí, velcí poradí...

1. Co se vozilo po Zlaté stezce?

- a) smůla
- b) slunečnice
- c) sůl

2. Vimperk je městem od roku...

- a) 1412
- b) 1479
- c) 1494

3. Horní kašna ve Vimperku je se sochou...

- a) sv. Tomáše
- b) sv. Prokopa
- c) sv. Floriana

Své odpovědi nám posílejte do 15. března z www.kampocesku.cz/souteze nebo poštou na adresu redakce. Deset autorů správných odpovědí obdrží od města Vimperk zajímavé ceny.

www.vimperk.cz

Muzeum středního Pootaví láká i malé návštěvníky do Strakonice

Muzeum středního Pootaví
Strakonice
mmmm

Ve zrekonstruovaném muzeu se nově můžete těšit na dva prohlídkové okruhy.

V prvním okruhu vás čeká unikátní expozice Suverénního řádu maltézských rytířů, která je věnovaná historii a současnosti řádu ve spojení s historií města.

Druhý prohlídkový okruh nabízí expozice charakterizující město Strakonice, např. historii textilní výroby, loutkářské tradice na Strakonicku, dudy a dudácké tradice nebo výrobu zbraní a motocyklů ČZ.

Pro děti jsou expozice obohaceny o nejrůznější interaktivní prvky a dva animované filmy, které jim poutavou formou přiblíží např. stavební vývoj hradu.

Muzeum nabízí také edukační programy k novým expozicím.

otevírací doba: úterý–neděle: 9–17 hod.

Muzeum středního Pootaví
Zámek 1, 386 01 Strakonice
tel.: +420 380 422 608
e-mail: informace@muzeum-st.cz
FB: <https://www.facebook.com/MSPHoslovice>
Instagram: <https://www.instagram.com/muzeum.stredniho.pootavi/>
www.muzeum-st.cz

Policejní kynolog

(150 let)

V Českém Krumlově se 28. března 1873 narodil Theodor Rotter, budoucí česko-německý četník a průkopník policejní kynologie.

Jako důstojník c. k. četnictva na dovolené v německém Saarbrückenu navštívil r. 1908 výcvikovou stanicí policejních psů, což jej inspirovalo. Od roku 1909 se zabýval výcvikem služebních policejních psů a profesionálních psovodů

Theodor Rotter

v českých zemích. Roku 1911 vydal odbornou příručku *Výcvik a použití služebních psů*. Roku 1915 byl jmenován velitelem výcvikové a chovatelské stanice služebních psů v Písku. Je o něm zmínka v knize *Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války*. Theodor Rotter zemřel roku 1944.

-felix-

foto © Wikimedia Commons

Dětský Tábor

Tábor má s ohledem na malé návštěvníky jednu velkou výhodu. Většina expozic a muzeí se nachází v samotném historickém jádru města a přechod mezi nimi zvládnou i malé děti.

Proč na Bechyňskou bránu?

V této bráně najdete expozici Tábor, pevnost spravedlivých i královské město, která seznamuje s historií města od pravěku až po třicetiletou válku, i tady autoři mysleli na děti a jsou pro ně připraveny informační panely, na kterých si mohou například poskládat městské opevnění. Součástí je i vyhlídková věž bývalého hradu, ze které je krásný výhled na Staré Město. Expozice se na své návštěvníky těší od května.

Koutko kostýmovaných prohlídek

Proč do středověkého podzemí?

Kromě uchovávání potravin a nápojů sloužily sklepy i jako útočiště před nepřítelem a zejména

před ničivými požáry, jež v minulosti několikrát těžce město poškodily. Během celého roku probíhají kostýmované prohlídky, při kterých si na cestu labyrintem podzemních chodeb posvítíte lucerničkou a s helmou na hlavě se budete cítit jako skuteční průzkumníci.

Proč do Muzea čokolády a marcipánu, proč do Muzea Lega, Strašidelného podzemí, ZOO či Housova mlýna? To vše najdete na www.visittabor.eu.

Aktuální tipy

Mistři cechů oděvních – výstava do 10. 4. 2023, Galerie Stará radnice Tábor, Husitské muzeum, Žižkovo náměstí 1

Výstava se věnuje atraktivnímu tématu odívání a výroby oděvů na přelomu středověku a novověku. Návštěvníci mohou poznávat celý postup technologie od sklizení a zpracování surovin (len, vlna, kůže) přes vytváření materiálu a jeho přeměnu v šaty, boty, pokrývky hlavy. Výrobní postupy jsou vysvětlovány také s pomocí názorných ilustrací a popisů. Výstava vznikla ve spolupráci se sdružením Historická řemesla Danar a za podpory Ministerstva kultury České republiky.

Moravské Velikonoce – výstava

8. 3. – 14. 4. 2023, Galerie 140, Koželužská 140

Tradiční velikonoční výstava bude letos zaměřena na Moravu. Těšit se můžete na autentické moravské kroje, slovácké batikované a zelové kraslice, zdobené kraslice slámou z Hané, vyškrabované kraslice a plno dalších. Na výstavě budou ke zhlédnutí historické fotografie, jak se slavily Velikonoce na moravském venkově v 1. pol. 20. století. A nejen to, stejně jako každý rok uvidíte obřadní kynuté pečivo, proutěné ozdoby a rozmanité jarní dekorace.

www.visittabor.eu

PROČ SE TO ŘÍKÁ?

V rodném jazyce známe řadu přísloví poukazujících na pití alkoholu. Aby ne, vždyť dlouhá léta patříme mezi světovou špičku konzumentů piva.

S tím ale nesouvisí přísloví „**má špičku**“, v tomto případě se jedná o překlad německého „eine Spitze haben“, popisujícího mírnou opilost. Silnější označení opilosti se opírají často o různé profese a činnosti. Elektrikář byl nadrátovanej, soudce byl jak zákon káže, metař nametenej, sládek nachmelenej nebo jako žok. Řidič MHD Vančura mohl mít špičku nebo být zřízenej, nádražák namazanej, až vykolejanej, dermatolog koženej, funebrák tuhej a meteorolog pil jak duha a pak byl na mraky. Kovář byl zbušenej, kuchař na kaši, kominík zčazenej (zhulenej), hutník zkalenej a jen sklenář měl své okno. Militantní přirovnání opilosti vykresluje letce jako bombu, pyrotechnika jako pumu, kanonýra jak dělo a vojáka piclého. Sporty mají označení ztřískanej jak boxer, vykropenej nebo zlitez správce stadionu a jetej automobilovej závodník. Říši zvířat připomíná zootechnik jako prase nebo dobytek, veterinář jak doga, entomolog namol, jen rolník ji měl jako vidle a ošetřovatel si dopřál opici. Tvůrčí přirovnání říkají, že písmomalíř byl zlinkovanej, malíř zmalovanej, až zkárovanej či pod obraz, loutkář zpumprlíkovanej, tenorista zhulákanej a flétnista zhvždanej. Jen zákazník měl tak nějak nakoupeno.

Otázkou je, proč se říká ožrat se, když jde o záměnu pití s jedním. Lépe je na tom přirovnání **pije jako duha**. Jedná se o výraz všeslovanský (polsky dęga, ruský dugá, srbsky a chorvatsky dúga), popisující oblouk – rčení vzniklo z výkladu, že nebeská duha svými konci ze země nasává vodu. Jasnějším je přirovnání, že někdo **pije jako holendr**, tedy papírenský stroj, který při výrobě papíru zkonzumuje spoustu vody.

Vejitkové se často přirovnávají k příslušníkům různých národů, co mají k pití údajné sklony. Podle našince pije jako Dán, ale pro Němce je to Švéd, Francouz či Polák. Podle Rusů pije jako kůň, podle Angličana jako ryba, Němci pijí jako starý námořník, Rusové jako švec a Američané jako šumař. Němčina znala výraz **mít opici** již v 19. století, a světe, div se, od nás.

Pijácké snažení končí příslovími **opilý jak slíva**, která také padá, jen ale ze stromu. Může **být sťatej pod vobraz**, neb člověk byl stvořen k obrazu božím a opilec je méně než ten obraz. Je

možnost být **nalitej jak dělo** nebo **mít ji jak z praku**, kde obojí asociuje fakt, že obě zbraně metají své koule do prostoru. Být **namol** je z německého žargonu molum – opilý, opilost. Opilosti předchází doporučení **bez peněz do hospody nelez**, a tak vzniklo i přísloví **pít na sekuru** (na dluh). Jedná se o popis starobylého, nepraktického, leč srozumitelného zápisu zkonzumované kořalky pomocí zářezů či záseků do hospodských trámů. Ze stejné doby je i popis stavu po propité noci – kocovina. Původně šlo o výtržnost, ale až koncem 19. století převládá díky studentským pitkám slangový význam dnešní – bolehlav.

Luděk Sládek

NEJ České republiky

Tak se jmenuje stejnojmenný seriál pro rok 2023. Přinášíme poznání formou kvízu. Na tři autory správných odpovědí čeká zajímavá odměna.

1. Největší dřevěný kůň na světě stojí...

- a) pod hradem Bouzov
- b) v areálu Dolní Morava
- c) na pražské střeše centra DOX

2. Největší sbírku vycpaných psů najdeme...

- a) v opavském muzeu
- b) na zámku Bezdruziče
- c) na hradě Bítov

3. Nejmohutnější pískovcový kaňon u nás je...

- a) Labský kaňon
- b) kaňon Křemelné
- c) Smečenská rokle

4. Nejstarší zoologická zahrada v České republice je...

- a) Pražská
- b) Liberecká
- c) Královédvorská

5. Největší psí socha v České republice je...

- a) socha psa dingo v parku Zoologická v Kročehlavech
- b) socha psa u Domažlic
- c) dvojice soch psů Molossů v Blansku

6. Nejvýše umístěná socha slona je...

- a) socha boha Ganěši u pavilonu slonů v Zoo Praha, 188 m n. m.
- b) v obci Sázava na Vysočině, 507 m n. m.
- c) na vrcholu Králického Sněžníku asi 1420 m n. m.

7. Sousoší čuníků v životní velikosti najdeme...

- a) na náměstí ve Svinibrodu
- b) před budovou chovu šlechtěných prasat v Přešticích
- c) na kašně v Přešticích

Své odpovědi nám posílejte do 15. března z www.kampocesku.cz/souteze nebo poštou na adresu redakce. Třem autorům správných odpovědí zašle redakce zajímavé ceny.

Do Mariánek s mobilním průvodcem

Plánujete výlet do Mariánek a chcete se připravit dopředu? Chcete mít na programu i prohlídku města, ale nehodí se vám čas či téma prohlídky s živým průvodcem? Není nic lehčího než si stáhnout do svého chytrého mobilu chytrého průvodce.

V našem průvodci najdete přehledně 17 míst, která byste neměli při návštěvě lázní minout. Můžete si je zobrazit na mapě a naplánovat si, která z nich určitě chcete vidět. Dnes vás pozveme na základní okruh Mariánskými Lázněmi nazvaným „Mariánské Lázně v kostce“. Prohlídka je ideální při první návštěvě. Trasa je dlouhá 1,5 kilometru, zvládnete ji za necelou hodinu a seznámíte se s historickou částí města. Náš virtuální průvodce vám bude vyprávět o vzniku lázní, prvních

Stáhněte si aplikaci
SmartGuide

a objevte kouzlo
Mariánských Lázní!

Aplikace SmartGuide

koupelích a zakladatelích města. Seznámíte se se slavnými staviteli, architekty i lázeňskou symbolikou. Objevíte prameny lásky, vysvětlíme vám původ Mariína pramene, který dal lázním jméno. Získáte znalosti o fungování hotelů před dvěma stoletími, ale i o výstavbě ve 20. století. Nevynecháme ani hlavní církevní stavbu a symboliku

Panny Marie. Prohlídku ukončíme u hlavní promenády s novobarokní kolonádou, pavilony pramenů a zpívající fontánou. Nezapomeňte si vzít s sebou na procházku pohárek na pramen, který z vás teprve udělá lázeňského znalce.

Objevte,
co ještě nevíte
o Mariánských
Lázních

SmartGuide

Audioprůvodce pro Mariánské Lázně

INFO
MARIÁNSKÉ LÁZNĚ

TIC Mariánské Lázně
mobil: +420 777 338 865
e-mail: info@marianskelazne.cz
www.marianskelazne.cz

Aš

tam, kde chodí lišky
dávat dobrou noc

Nedaleko města Aš leží obec Doubrava s klidným ubytováním, které umožňuje dobrodružné výpravy do přírodního parku Halštrov, na zříceninu hradu Neuberg i do německého lázeňského městečka Bad Elster.

Modrá turistická značka vás dovede k rozhledně na vrchu Háj, odkud můžete pokračovat na Goethovy skály. Díky přilehlé autobusové zastávce ani Aš nebude daleko. Přijedte s dětmi do vysněné školy v přírodě.

Více na
www.info-as.cz

text a foto © Informační centrum Aš

text a foto © KIS Mariánské Lázně, s. r. o.

Jak „táta českých muzikantů“ Václav Vačkář proslavil Zbiroh

Ačkoli nebyl zbirožským rodákem, díky své skladbě *Vzpomínka na Zbiroh* proslavil město doma i ve světě. Zpočátku po jejím vytištění v *Barvitiově* edici se skladba stala v obchodech ležákem, ale jen do doby návštěvy nakladatelství kapelníkem z Lipska. „*Vzpomínku*“ zakoupil a česká veřejnost ji nedlouho poté slyšela z lipského rozhlasu. A najednou se melodie *Vzpomínky na Zbiroh* rozlétla do celého světa.

Klasik české „dechovky“ se zapsal do historie české hudby nejen jako autor mnoha krásných melodií, ale i jako bojovník za práva a postavení lidových hudebníků ve společnosti a také jako zakladatel prvních hudebních odborů. Za svou organizační a dirigentskou péči byl nazýván početnou hudebnickou obcí „táta českých muzikantů“.

Vačkářovy slavné skladby jako serenáda *Vzpomínka na Zbiroh*, valčíky a pochody *Probuzení*, *Tempo*, *Osvobození*, *Přímo hled’*, *Pozdrav posluchačům*, *polky Dobřejovická*, *Staropražská*, skladba *Tři bratři* a mnoho dalších si získaly oblibu pro „vačkářovský“ povzbudivou energii a melodii vždy vycházející ze srdce. K jeho 70. narozeninám o něm přilehavě napsali: „Dal české hudbě mnoho ze svého talentu i z dobroty srdce. Odměnou mu bylo vědomí, že vyoral dobrou

brádu. V tomto smyslu také zůstává trvale zapsán v historii naší lidové hudby.“ Byl jmenován nejen čestným občanem města Zbiroh, ale i rodných Dobřejovic a Roztok u Prahy. Za svou bohatou

a mnohotvárnou činnost byl jmenován čestným členem Svazu československých skladatelů a v roce 1952 poctěn cenou hlavního města Prahy. Zemřel v roce 1954 v Praze.

Na popud skladatelova vnuka Martina Vačkáře vznikl v roce 1994 festival mladých dechových orchestrů *Slavnosti české muziky – Vačkářův Zbiroh*. Každoročně poslední víkend v květnu nabízel město Zbiroh přehlídku orchestrů ZUŠ, a poskytovalo tím mladým hráčům vzácnou příležitost vzájemné konfrontace dvacet pět let, až do roku 2018. V současné době probíhá ve městě série letních promenádních koncertů *Vačkářovo hudební léto*. Základní umělecká škola ve Zbiroze nese jméno Václava Vačkáře.

A jak viděl Zbiroh samotný skladatel? Zbiroh a Zbirožsko horoucně miloval s jeho krásnými, romantickými, zvlněnými lesy. Často a rád navštěvoval tento kraj, byl jím pokaždé inspirován ke komponování svěžích, melodických skladeb. I Zbiroh sám si citlivého Mistra podmanil už při jeho první návštěvě v roce 1926.

Informační centrum Mikroregionu Zbirožsko
Masarykovo nám. 624, 338 08 Zbiroh
tel.: +420 373 749 521
www.zbiroh.cz/turista-1/informacni-centrum/

foto © archiv Městského muzea Zbiroh

Ústěk je proslulý

První písemné zmínky z Ústěka, města tyčícího se na pískovcovém ostrohu nad soutokem dvou potoků, dokládají osídlení již v 10.–13. století. Historické náměstí s měšťanskými domy se zdobenými štíty a podloubím je stejně kouzelné jako labyrint zdejších úzkých uliček.

Díky svému centru patří k nejkrásnějším městům na severu Čech s dochovanými prvky středověké krásy. Právě pro svůj historický ráz s řadou architektonických památek byl Ústěk prohlášen v roce 1980 městskou památkovou rezervací, nejmenší v Česku. Starobylé město Ústěk leží v malebné krajině na rozhraní dvou chráněných krajinných oblastí Českého středohoří a Kokořínska. Ústěk je známý jako turistická oblast lákající návštěvníky svým historickým charakterem i blízkostí přírody. Městečko je obklopeno horami Sedlo, Ronov, Pohorským vrchem, Budinou a dalšími kopečky. Osobitý charakter historického města pak dotváří jezero Chmelař s přilehlými kempy, dvěma plážemi a letní pirátskou bitvou. Ústěk je proslulý také svými velkolepými jarmarky, při kterých se náměstí zaplní trhovci, řemeslníky a umělci a dobová atmosféra ještě více umocňuje středověký ráz městečka. Právě unikátnost míst zlákala i několik filmových tvůrců, Ústěk se objevil ve snímcích jako Kolja, Rebelové nebo také

v zahraničním Jojo Rabbit. V návaznosti na tuto zajímavost vznikla Filmová stezka, která návštěvníky stejně jako další pěší stezky provádí Ústěkem. Vydat se tak můžete nejen po filmových místech, ale i po stopách ústěckého rodáka nebo dalšími stezkami, které vás provedou romantickými uličkami i malebnými údolím. I okolí města je obklopeno památkami a úžasnou přírodou.

Kostel sv. Petra a Pavla a štítové domy

Dominantou ústěckého náměstí je jistě kostel pocházející z druhé pol. 18. století, avšak stejně důležité pro historický charakter jsou i další často chráněné památkové objekty a především působivé štítové domy. V kostele se nachází cenný oltářní obraz, jehož autorem je český malíř Karel Škréta. Krásné štítové domy pak dávají výraznou představu o tom, jak vypadala zástavba menšího středověkého města. Štíty těchto domků se také staly inspirací pro originální logo města.

Hrad a Pikartská věž

Hrad z počátku 15. st. byl unikátně vybudován v již vzniklém městě. Později byl mnohokrát upravován a sloužil jako městská sladovna. Část byla dokonce přestavěna na pivovar. Po válce začal chátrat a teprve v 21. st. byla započata rozsáhlá rekonstrukce. Zpřístupněné hradní nádvoří je nyní oživeno malebnou kavárnou. Jediná dochovaná věž městského opevnění byla postavena Václavem Cardou z Petrovic r. 1428 a dle archeologů mohla být s přilehlým hradem spojena dřevěnou lávkou. V současnosti je ve věži oblíbené Muzeum čertů. V rámci prohlídky muzea se lze podívat i do ústěckého podzemí, do dvou- až čtyřpatrových sklepů vytesaných do pískovce už ve 14. st.

Ptačí domky

Domy s dřevěnými přístavky, které navazují na sklepy a chodby vytesané v pískovcové skále, jsou ústěckým unikátem. Přístavky na skalní stěně lze nejlépe vidět z Kamenné ulice, odkud je patrné, že domky mají více pater.

Jezero Chmelař

Areál kolem jezera Chmelař je rekreačním centrem s přilehlým kempem, dvěma plážemi, půjčovnou lodiček, šlapadel a paddleboardů, sportovními

Kostel sv. Petra a Pavla

Hrad a Pikartská věž

Jezero Chmelaj

hřišti a několika stánky s občerstvením. Jezero bylo vybudováno v 60. letech na místě bývalého středověkého Velkého rybníka a od té doby slouží jako místo pro letní odpočinek.

Zřícenina hradu Helfenburk

Helfenburk

Zřícenina Helfenburk leží v malebném Hrádecském dole. Na nádvoří hradu je možno využít ohniště nebo vystoupat na věž (během sezony denně, mimo sezonu o víkendech) a vychutnat si krásný výhled do okolí. O místo se stará spolek Hrádek. Nejkratší cesta na hrad vede z nedalekých Rašovic

a zdolají ji i méně zdatní turisté. V okolí se dále nachází zřícenina Hřidelík, Ronov a Chudý hrádek.

Poutní místo Kalvárie

Kapličky, které se v dálce tyčí nad Úštěkem, jsou barokním poutním místem z 18. st. Na vrcholku ke kapli Božího hrobu, kterou doplňují kaple Povýšení a Nalezení sv. Kříže, vede široké kamenné schodiště se zbytky sochařské výzdoby. Kalvárie je krásným místem s podmanivou atmosférou a nádherným výhledem na okolí.

Synagoga a židovský hřbitov

Krásná klasicistní stavba z 18. st. byla kdysi jádrem staré židovské čtvrti a její zvláštností je fakt, že do suterénu byla umístěna židovská škola a byt učitele. Než zde stála, byla tu starší dřevěná modlitebna, která však shořela v důsledku jednoho z velkých požárů ve městě. Jen asi 1 km je vzdálený úštěcký židovský hřbitov, ke kterému vede příjemná tematická stezka.

Pokud strávíte v Úštěku více než jeden den, určitě stojí za návštěvu i mnoho dalších míst v okolí. V jen asi 5 km vzdálených Konojedech se nachází zámecký areál s kostelem Nanebevzetí Panny

Bobří vodopády

Marie. Kostel je během sezony přístupný a občas se v něm pořádají koncerty. Nedaleko areálu je krásná přírodní zajímavost, která je chráněnou přírodní památkou. Tzv. Konojedské bochníky jsou vzdálené jen necelých 500 m a určitě stojí za návštěvu. Bobří soutěska nabízí příjemný pěší výlet k vodopádům, a pokud máte rádi výhledy, nemůžete opomenout rozhlednu Hořidla, Víťovu rozhlednu nebo majestátní a v okolní kopcovité krajině nejvýraznější horu Sedlo, která je se svými 727 m čtvrtým nejvyšším vrcholem Českého středohoří.

Další informace a tipy na
www.mesto-ustek.cz

Kalvárie na Ostrém

Židovský hřbitov

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Název projektu: „Optimalizace veřejné správy – město Ústěk“
Registrační číslo: CZ.03.4.74/0.0/19_109/0016900
Prioritní osa OPZ: 4 Efektivní veřejná správa

Chrám Chmele a Piva

Bludiště z chmelových žoků, chmelový orloj nebo nejstarší sladovna? To a mnoho dalšího najdete v královském městě Žatec! Chrám Chmele a Piva je zábavně-naučný komplex odhalující tajemství pěstování chmele a vaření dobrého piva.

Chmelový orloj

Erbovní síň

Chmelový maják

K prohlídce zve nepřehlédnutelný Chmelový maják, jehož součástí je také 3D animace – v letní sezoně se díky ní můžete proletět nad Žatcem. Celý areál s labyrintem, unikátním orlojem, sladovnou a relaxační zónou v Klášterní zahradě je otevřen po celý rok. Budova Chrám Chmele a Piva je bývalým skladem a balírnou chmele, které patřily bratrům Christovým. Svému původnímu účelu sloužil objekt od roku 1890. Dnes zde můžete mezi chmelovými žoky bloudit labyrintem a hledat

poklad. Součástí prohlídky je Erbovní síň Žatecké chmelařské oblasti – kraje Homolupulů, která je prezentována erby přibližně 300 obcí. Opravdovým světovým unikátem je pak Chmelový orloj. Portál orloje představuje alegorii života, typickou pro naši Žateckou chmelařskou oblast. Hodinový ciferník je orámován dvanácti měsíci se znameními zvěrokruhu a vyobrazením chmelařského roku. Každou celou hodinu originální mechanismus orloje uvede do pohybu neobvyklé představení.

Otevřeno celoročně: út–ne 10–17 hod.

Chrám Chmele a Piva
náměstí Prokopa Velkého 1951
Žatec 438 01
mobil: +420 725 861 895
e-mail: info@chcp.cz
www.chcp.cz

text a foto © Chrám Chmele a Piva

Chmelařské muzeum Žatec

Žatec je skutečnou chmelovou metropolí, kde se chmel pěstuje více než 1 000 let. Kde jinde než právě tady by mělo být největší muzeum chmele na světě. A kde jinde než právě ve Chmelařském muzeu můžete zažít příběh českého chmele. Nechte se vtáhnout do historie pěstování a zpracování chmele a okouzlit atmosférou autentických prostor, kde se po dlouhá léta skladoval a balil chmel. Jeho nezaměnitelnou vůni ucítíte hned, jakmile vstoupíte.

Muzeum je plné zajímavých exponátů, nářadí, velkých fotografií, obrazů a dokumentů. Během prohlídky si můžete jednotlivé předměty doslova osahat a ověřit, jak fungovaly. Vyzkoušejte si na vlastní kůži, jak se vyťahoval žok s chmelem mezi jednotlivými patry. Sedněte si do historického traktůrku. Připomeňte si chmelovou brigádu a období „Starců na chmelu“. Dozvíte se, jak se měnil způsob česání chmele od ručního ke strojovému a jaké česací stroje se u nás používaly. Získáte informace o současnosti našeho chmelařství, zpracování chmele a obchodování s ním. Milovníci piva ocení zajímavou expozici věnovanou zlatému moku a ujistí se, že chmel se u nás pěstoval, pěstuje a bude pěstovat jako důležitá surovina pro vaření piva. Před vlastní prohlídkou muzea si můžete vybrat ze dvou úvodních krátkých filmů. Jeden je zaměřen na historii a současnost pěstování a zpracování chmele a druhý, animovaný film, vás humornou formou seznámí s chmelařskou tematikou a představí vám maskota muzea, chmelového skřítko Hopa, který pro mladší

Načesaný chmel

návštěvníky připravil cestu chmelařským muzeem. Ti plní zajímavé úkoly a doplňují indicie do hrací karty. Nakonec získají heslo k otevření bedny s pokladem, vyberou si zaslouženou odměnu a získají diplom s právem nazývat se „přítelem chmelových skřítků“. Dospělí návštěvníci si v krátkém kvízu ověří, jak byli pozorní a co si zapamatovali. Po prohlídce Chmelařského muzea pochopíte, proč je kvalitní český aromatický chmel tak důležitý a proč proslavil naši zemi po celém světě.

Vstup do muzea

Otevřeno
duben–říjen: út–ne 10–17 hod.
Základní vstupné: **120 Kč**
Snížené vstupné: **80 Kč**
(senioři 60+, děti od 6 do 15 let)
Rodinné vstupné: **250 Kč**
Informace o možné návštěvě mimo provozní dobu najdete na webových stránkách.

Chmelařské muzeum
nám. Prokopa Velkého 1952
438 01 Žatec
mobil: +420 724 431 422
e-mail: muzeum@chmelarstvi.cz
www.chmelarskemuzeum.cz

text a foto © Chmelařské muzeum Žatec

Užijte si jaro v Litoměřicích

Zapište si do diáře:

5. - 9.4. Tržnice Zahrady Čech
35. ročník jarní prodejní výstavy

21. - 22.4. Vinařské Litoměřice
největší česká prodejní výstava vín

21. - 22.4. Mezinárodní pivní festival

27. - 28.5. Mezinárodní výstava psů

1.5. Slavnostní zahájení turistické sezony v Litoměřicích

zábavné odpoledne pro celou rodinu

Navštivte také:

Vyhlídkovou věž Kalich s moderní výstavou v podkroví radnice

Expozici „Důl Richard v proměnách času“ v litoměřickém podzemí

Hrad Litoměřice s expozicí českého vinařství a galerií Felixe Holzmann

Expozici „Litoměřické pivovnictví od minulosti k dnešku“

Muzeum insitního umění

Dómský pahorek s katedrálou sv. Štěpána a vyhlídkovou věží

Severočeskou galerii výtvarného umění

Diecézní muzeum

Světničku Karla Hynka Máchy

Poznejte Litoměřice s aplikací SmartGuide

www.litomerice.cz

FILMOVÝ FESTIVAL ZA HRADBY 2023 pořádá Památník Terezín

Z A filmový festival
H R A D B Y

Úterý 21. 2. 17:00

DALEKÁ CESTA

(režie Alfréd Radok, Československo, 1948)

Úterý 19. 9. 17:00

VŠICHNI MOJI BLÍZCI

(režie Matej Mináč, Česko / Slovensko / Polsko, 1999)

Úterý 25. 4. 17:00

MUSÍME SI POMÁHAT

(režie Jan Hřebejk, Česko, 2000)

Úterý 24. 10. 17:00

ZAPOMENUTÉ TRANSPORTY DO LOTYŠSKA

(režie Lukáš Přebyl, Česko, 2007)

Středa 28. 6. / 8:30 a 11:00 projekce pro školy / 17:00

POSLEDNÍ MOTÝL

(režie Karel Kachyňa, Československo / Francie / Velká Británie, 1990)

Úterý 28. 11. 17:00

VYŠŠÍ PRINCIP

(režie Jiří Krejčík, Československo, 1960)

**Kinosál Muzea ghetta / Komenského 148, Terezín /
Vstup zdarma**

Výlet k Hadí skále

K nenáročnému výletu v Krušných horách se můžete vydat k Horní Halži. Po mezinárodní trase E3 Stezka Českem od obce Měděnec.

Hadí skála s Horní Halží v pozadí

Obec Horní Halže leží cca 3 km západním směrem, 880 m n. m. po obou stranách hřebenové komunikace II/223, kterou cyklisté znají jako č. 23. V době své největší slávy čítala více než 500 obyvatel. Již od 15. století se zde těžily železné rudy a měď. Zdejší zbývající objekty slouží převážně rekreaci. Dominantou je pak kaple svaté Terezie. Když ještě před obcí sejdete ze silnice vlevo na polní cestu, dovede vás ke kraji lesa a masivu Hadí skály s pěkným výhledem. Horní Halže je také známa nalezištěm achátů v okolí Malodolského potoka.

-mf-

foto © Miroslav Foltýn

Za porcelánem do Dubí

Hledáte-li tip na výlet v Ústeckém kraji, neměli byste opomenout město Dubí nedaleko lázeňských Teplic. Horské městečko se může pochlubit nejen krásnou přírodou v okolí, ale také bohatou kulturní tradicí.

Vždyť právě v Dubí se již 154 let vyrábí porcelán, který navíc zdobí podglazurová dekorace tradičním cibulákem, který se tu od roku 1885 vyrábí nepřetržitě dodnes. Tradici porcelánové produkce v Dubí připomíná moderní objekt se stálou expozicí, tzv. **Dům porcelánu s modrou krví**, který najdete v Dubí v Tovární ulici. Expozice v prvním patře seznámí návštěvníka s tradicí výroby porcelánu v Podkrušnohoří, se zvláštním důrazem na produkci porcelánu v Dubí. Kromě světoznámého cibuláku zde také uvidíte figurální porcelán manufaktury Royal Dux Bohemia v Duchcově nebo originální autorská díla vytvořená v Dubí v rámci každoročních

Výstava designéra Dalibora Worma

porcelánových symposií. Dům porcelánu s modrou krví funguje také jako regionální kulturní centrum a pořádají se zde krátkodobé výstavy porcelánové tvorby. **Aktuálně zde od 15. 3. do 27. 4. 2023 uvidíte výstavu figurálního porcelánu VIVA LA MAMMA mladé designérky Luisy Bělohávkové.** Otevřeno je po-pá 9–16 hod., so 9–14 hod.

Dům porcelánu s modrou krví
Tovární 620/15a
417 01 Dubí
<https://www.facebook.com/dumporcelanusmodroukrvi>
www.mesto-dubi.cz

Staň se sklářem a dotkni se skla

Zážitkový program pro školní skupiny na téma tradičního řemesla z Lužických hor.

Sklářská tradice trvající více než 700 let je to, na co jsou v Lužických horách skutečně hrdí. Na Novoborsku najdete nejstarší sklářskou školu na světě, nejstarší sklářské muzeum ve střední Evropě,

Program Dotkni se skla

celý proces od namíchání základních ingrediencí přes výrobu sklářské formy až po hotový výrobek. Důležitý je i edukační prvek, kdy

Výroba formy

Sklář při práci

nejšikovnější řemeslníky, věhlasné umělce a známé značky jako Preciosa, Lasvit nebo Crystalex. Kromě nich tu působí celá řada menších rodinných hutí a rafinerií, které jsou osobité a pro návštěvníky velmi atraktivní. Kamenický Šenov, Nový Bor a okolí jsou doslova Mekkou českého sklářství.

Jednodenní zážitkový program „Dotkni se skla“ je určen školním kolektivům. Děti a studenti mají možnost vidět a částečně si i vyzkoušet

se účastníci seznamují s bohatou historií výroby a zušlechťování skla. Turistická oblast Lužické hory připravila kromě samotných exkurzí i podpůrný materiál pro učitele, který lze využít v rámci projektových dní či jako podpora ve vyučovacích hodinách. Střípky z historie, kulturní a společenské pozadí odvětví včetně specifického jazyka sklářů, řemeslné techniky a umění – to vše je součástí programu. Pro mnohé je však největším zážitkem

osobní zkušenost s foukáním do formy nebo za použití pinzet a kleští tvarování horké skloviny.

Chcete-li zažít, zač je toho práce skláře, a poznat, v čem spočívá tajemství úspěchu českých sklářů, objednejte si jeden ze zážitkových programů.

Nabízíme:

Kde se zrodilo Křišťálové údolí
Město skla – Nový Bor
Za kouzly a zázraky
Objednávky zážitkových programů jsou možné na info@luzihory.cz nebo na **tel.: +420 603 947 212**

Více na
<https://sklo.doluzihor.cz>

Lužické hory

text © DMO Lužické a Žitavské hory, z. s.; foto © Radek Timofej, Jirí Čejka

Na výlet do Turnova a na hrad Valdštejn

Vydejte se za poznáním do srdce Českého ráje – do města Turnova, které je známé svou tradicí zpracování drahých kamenů, výrobou šperků s českými granáty i malebnou okolní krajinou.

Muzeum Českého ráje v Turnově má pro děti připravené hned dva interaktivní průvodce. Zábavně-naučná stezka „Cesta kamene“ je provede expozicí mineralogie a drahých kamenů, druhý hravý průvodce zase horolezeckou expozicí. V **Zákaznickém centru Granát** je možné obdivovat granátové šperky i na vlastní

Turnov

Dětská prohlídka hradu Valdštejn

TURNOV

Regionální turistické informační centrum Turnov
náměstí Českého ráje 26, 511 01 Turnov
tel.: +420 484 803 041-2
e-mail: info@turnov.cz
www.infocentrum-turnov.cz

Hrad Valdštejn
Kadeřavec 18, 511 01 Turnov
mobil: +420 739 014 104
e-mail: info@hrad-valdstejn.cz
www.hrad-valdstejn.cz

text a foto © Regionální turistické informační centrum Turnov; Luďěk Antoš

oči spatřit, jak takový šperk s českými granáty vzniká. Za návštěvu stojí také **zámek Hrubý Rohozec**, **Dům přírody Českého ráje** s interaktivní expozicí o nejstarší chráněné krajinné oblasti Český ráj nebo **Blaskův statek** v Dolánkách u Turnova.

Nenechte si ujít návštěvu nedalekého **hradu Valdštejn**, který je rodovým hradem pánů z Valdštejna a zároveň jedním z nejstarších hradů Českého ráje. Hrad se nachází na okraji Hruboskalského skalního města a nabízí návštěvníkům jak klasické prohlídky, tak speciální dětské prohlídky. Děti hradem provede loupeživý rytíř, se kterým se pokusí zlomit kletbu a najít ukrytý poklad.

@visitjizerky visitjizerky www.jizerky.cz

Jarní poznávání České Lípy

Láká vás poznávání a nové zážitky? Hledáte cíl, kam se vypravit, i když počasí není právě nejpříjemnější? Přijďte do České Lípy. Navštivte malý tropický ráj, poznejte tajemství druhohor nebo si vyzkoušejte potiskování textilu.

Veřejné akvárium

Výstava Druhohory na Českolipsku

Ve **veřejném akváriu** poznáte ryby tropických vod. Odborní průvodci vás zavedou do tajů podvodních světů i do dalších zákonitostí přírody. Poznejte osobně tlamovce, piraně, čichavce, kančíky nebo axolotla. Otevřeno je tu od pondělí do pátku od 10 do 13 hodin a od 14 do 17 hodin a o sobotách od 10 do 12 hodin. <http://verejneakvarium.cz/>

Po zimní přestávce se 1. března opět otevírá **Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě**. Poznejte zde historii města, v bohatých přírodopisných sbírkách obdivujte rozmanitost živé i neživé přírody, v expozici těžby uranu na Českolipsku si vyzkoušejte, jaké to je ve skutečném dole. Kromě stálých expozic

připravilo muzeum také zajímavé výstavy. **Druhohory na Českolipsku a v Podještědí** vás zavedou do doby, kdy se zde rozlévalo moře, a prostřednictvím nalezených fosilií se vám představí živočichové a rostliny z dávného mořského dna. **Krvavý román**, legendární dílo českého malíře a grafika Josefa Váchala, si prohlédnete v galerii Jídelna; pokud vás lákají fotografie, zamiřte do galerie Chodba na výstavu **4 x 5 = 20** českolipského fotografa Štěpána Kňákal. V březnu je otevřeno od středy do neděle od 9 do 12 hodin a od 13 do 17 hodin. www.muzeumcl.cz

Historie České Lípy je spjata také s potiskováním textilu v někdejších kartounkách. Navštivte

Centrum textilního tisku

Centrum textilního tisku, kde se o této technice dozvíte více a také si ji tu můžete vyzkoušet. Odměnou vám bude vlastnoručně potištěné tričko, taška nebo látkový ubrousek. V březnu je otevřeno od úterý do soboty od 9 do 12 hodin a od 13 do 16 hodin. www.lipy.cz

Regionální turistické informační centrum
nám. T. G. Masaryka 2
470 36 Česká Lípa
tel.: +420 487 881 105-6
mobil: +420 734 260 895
www.turistika.mucl.cz

text © Regionální turistické informační centrum Česká Lípa; foto © Vít Černý, Monika Pomahačová, Petr Modlitba

Petr Krejčí
Barokní srdce Evropy

Česká a moravská krajina má do vínku od přírody danou pestrost. Na to, jak je malá, nabízí neuvěřitelné množství různých krajinných typů a v nich bezpočet zákoutí. K nim neodmyslitelně patří i ta barokní. Umí unést, ohromit i dojmout svou monumentálností, ale zejména geniálním snoubením se svým bezprostředním okolím, ať již jde o divokrásné architektonické perly v podobě chrámů či honosných sídel, nebo o drobné perličky venkovských kostelíků a selských obydlí rozestých po celé zemi. Ale dech se nám z nich tají hlavně proto, že je vědomě či nevědomě máme spojené s pocitem domova. Baroko totiž v Čechách a na Moravě zdomácnělo. Zlidovělo. Pojďte s námi krajinou srdce Evropy objevovat její barokní krásy. Překvapí vás, kolik se za tím půvabem skrývá důvtipu a šikovnosti, kolik odvahy a talentu, neskutečné píle, houževnatosti... a víry. A kolik klamu, optických iluzí a speciálních vizuálních efektů, úplných kejklí se světlem a stínem. V barokní architektuře ale nejde jen o efekt. Je to zpráva o setkání člověka s Bohem. Trojjazyčná výpravná obrazová publikace vznikla podle stejnojmenného televizního dokumentu opěvujícího známé i zpola zapomenuté barokní skvosty v české krajině. Cyklus Barokní srdce Evropy byl oceněn Hlavní cenou Grand Prix, udělovanou Syndikátem českých novinářů, jako vůbec nejlepší televizní pořad roku 2020.

? Jaká významná barokní stavba je zachycena na obálce knihy?

- a) Břevnovský klášter
- b) Broumovský klášter
- c) Klášter Rajhrad

Své odpovědi nám posílejte do 15. března z www.kampocesku.cz/souteze nebo poštou na adresu redakce. Tři autoři správných odpovědí obdrží od Edice ČT knižní dárek.

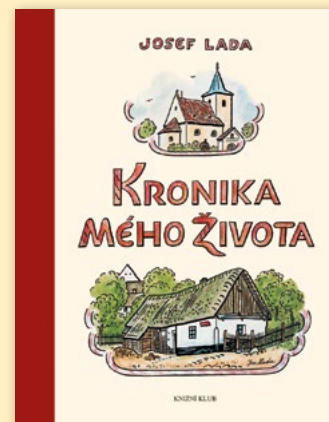

Knihy z Edice ČT zakoupíte v běžné obchodní síti nebo v internetovém knihkupectví České televize eshop.ceskatelevize.cz. Novinky můžete sledovat i na www.facebook.com/ediceCT.

Josef Lada
Kronika mého života

Se jménem Josefa Lada je spojena řada postav a postavíček, malebné obrázky českého venkova, poezie Vánoc, ale rovněž originální humor, který se snad nejvíce promítl do výtvarného ztvárnění Osudů dobrého vojáka Švejka. V Kronice mého života se autor vrací do svého dětství v rodných Hrusicích a s pokorou a lehkým úsměvem na tváři vede čtenáře krok za krokem po cestách svého plodného života. Josef Lada (17. 12. 1887, Hrusice – 14. 12. 1957, Praha) je malíř, ilustrátor, spisovatel, grafik a divadelní výtvarník. Patří k velkým postavám české kulturní historie.

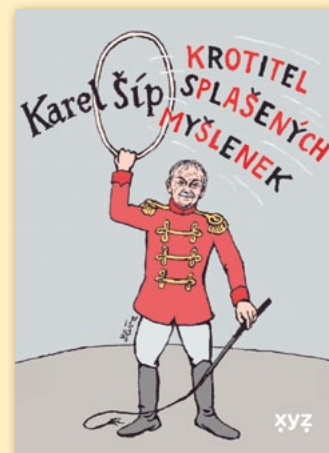
cena: 599 Kč
www.luxor.cz

Karel Šíp
Krotitel splašených myšlenek

Nová kniha Karla Šípa, příznivce humoru, populárního baviče, scenáristy, textaře a baskytaristy, stoprocentně nezklame. I když nejde o autobiografii, tak trochu z ní v knize najdete. Karel Šíp se vydává do pestrého světa vlastních zážitků a přináší čtenářům nejen své nejlepší monology a dialogy, ale také perličky se zákulisí a vzpomínky na herecké kolegy. I když nejde o žádnou televizní show, ale „jen“ o písnička na papíře, zaručeně se pobavíte.

cena: 349 Kč
www.albatrosmedia.cz

Ulrich Schmid
Poznáte ptáky našich zahrad?

Knihy pomůže všem, kteří na zahradě či za oknem rádi pozorují opeřené návštěvníky a chtěli by se o nich dozvědět více. Naučí je určit 100 druhů ptáků, poznat jejich znaky, výskyt, vhodné krmitivo, hnízdní příležitosti či jak na zahradu přilákat jednotlivé druhy. Kniha s množstvím fotografií, barevných ilustrací a spoustou zajímavých informací o zpěvavých návštěvnících našich zahrad. Věděli jste, že špačci umějí napodobit hlas žáby nebo zvuk sekačky? Že vlaštovky musejí vyletět z hnízda za potravou až pětsetkrát za den, že ptáci zbožňují koupání, samečci střízlíků musejí postavit několik hnízd, z nichž si samička vybere to nejkrásnější?

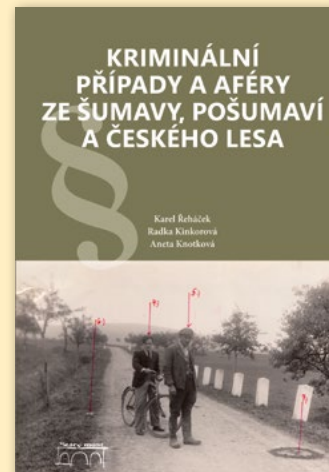
cena: 369 Kč
www.knihkazda.cz

Karel Řeháček, Radka Kinkorová, Aneta Knotková
Kriminální případy a aféry ze Šumavy, Pošumaví a Českého lesa

Zajímavé případy vybrali ze soudních spisů autoři pod vedením archiváře Karla Řeháčka. Vážné případy i soudní lapálie převážně z období Rakouska-Uherska a první republiky jsou doprovázeny bohatou fotografickou přílohou.

cena: 399 Kč
www.starymost.cz

připravila: Alice Braborcová (braborcova@kampocesku.cz)

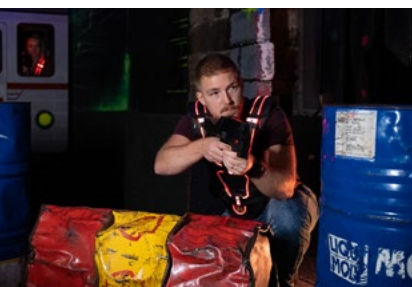
CENTRUM BABYLON

liberecké centrum zábavy a relaxace pro celou rodinu

SKVĚLÝ TIP NA VÝLET ZA KAŽDÉHO POČASÍ

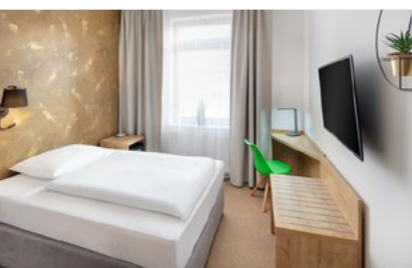

**ONLINE
10%
SLEVA**

**CHCETE STIHNOUT JEŠTĚ VÍCE ZÁBAVY?
Využijte ubytování ve WELLNESS HOTELU BABYLON!**

Doporučujeme výhodné pobytové balíčky s neomezeným vstupem do Aquaparku, Funparku, Lunaparku, iQPARKU, iQLANDIE a zrcadlového Labyrintu nebo do Wellness centra po celou dobu pobytu a pro každého s neomezeným vstupem do ZOO Liberec.

CENTRUM BABYLON, a. s.

Nitranská 1, Liberec

www.CentrumBabylon.cz

www.HotelBabylon.cz

Opatrný jen příjmením (115 let)

V Týništi nad Orlicí se 10. března 1908 narodil Vendelín Opatrný. Později se stal interbrigadistou ve Španělsku, účastníkem bojů u Kyjeva a velitelem, který padl na Dukle.

Otec byl hrnčír, a tak Vendelín vyrůstal ve skromných poměrech, které jej postupně přiblížily k mládežnickému hnutí. Místo studií pracoval jako hrnčír a později i jako truhlář. Vstoupil do komunistické strany a po vypuknutí občanské války ve Španělsku tam v roce 1937 odešel bojovat. Krátce po návratu do vlasti v roce 1938 a její následné okupaci Německem odešel v srpnu 1939 do Polska a později uprchl do Sovětského svazu. Zde pracoval v traktorovém závodě v Čeljabinsku, který vyráběl i tanky. V únoru 1942 se přihlásil do vznikající československé jednotky. Byl zařazen jako kulometčík a prošel výcvikem v Buzuluku.

Vendelín Opatrný, před r. 1929

Chrám Ochrany svaté Bohorodičky, Korejovce na Dukle

Bojoval u Sokolova a po absolvování důstojnické školy v Novochoopersku se stal velitelem kulometné čety. Prošel těžkými boji u Kyjeva a Bílé Cerkve. V hodnosti poručíka padl u osady Korejovce u Dukelského průsmyku v boji o kótu 481, při zásahu velitelského stanoviště. Zemřel ve věku 36 let, pravděpodobně 2. 11. 1944. Za svou statečnost v boji byl vyznamenán 4x Československým válečným křížem 1939, Řádem bílého lva „Za vítězství“, hvězdou I. stupně a dalšími vyznamenáními.

M. Foltýn

Vyšný Komárník, vojenský hřbitov, pomník V. Opatrný

Mladí hrdinové (105 let)

Byly jich desítky. Byli mladí a prchali z Protektorátu, aby mohli bránit svou zemi proti nacistům. Toto je příběh Otty Špačka.

Narodil se 7. března 1918 v Bzicích na Náchodsku a před válkou ještě stihl absolvovat pilotní výcvik v Prostějově. Jeho dramatický útek v „kostýmu“ trampa na nákladním vlaku vedl z Protektorátu do Polska a následně se jako mnozí přesunul přes Francii do Británie, kde se stal členem 313. československé stíhací perute. Na rozdíl od svých kolegů měl štěstí, že v leteckých soubojích ve Francii, nad Lamanšským průlivem, Německem nebo v bitvě o Normandii či obléhání Dunkerquu přežil. Byl zraněn, přežil tři letecké havárie a 22. 1. 1942 byl hlavním aktérem nešťastné nehody. Seržant Špaček a seržant Konvalina prováděli simultánní letecký cvičný souboj, kdy Otto jako vedoucí přešel do střemhlavého letu, který ještě stačil vybrat, ale seržant Konvalina jej nevybral a zahynul. Vojenský soud kvalifikoval incident jako leteckou nekázeň a odsoudil Ottu ke třem měsícům mimo službu a k degradaci na vojína. Do vlasti se vrátil v srpnu 1945. Pracoval jako zkušební pilot ve Vědeckém leteckém ústavu v Letňanech, ale únor 1948 mu přinesl vyhazov a další emigraci. Měl štěstí, útek do Německa se zdařil a přítel

Letový seržant Otto Špaček

Charles Stojanov mu u sebe v Kanadě nabídl místo automechanika a karosáře. Velkou zálibou se mu stalo stavění kánoí, sjíždění řek a výpravy do neprobádaných oblastí v provinciích Alberta, Britská Kolumbie a Yukon. Otto Špaček byl po zásluze oceněn až po roce 1989, kdy mu byla navrácena původní hodnost, byl povýšen na plukovníka a na brigádního generála ve výslužbě. V roce 1993 se natrvalo vrátil do vlasti, kde 24. 9. 2007 v Praze zemřel.

-babok-

foto © Wikimedia Commons

Vzbouření na vsi (395 let)

Chtít v Čechách po lidu jednotný a oficiálně uznávaný světový názor? To je politická sebevražda. Ani po roce 1620 se to nepovedlo – i tehdy venkov projevil svůj názor.

Třicetiletá válka byla ve své úvodní fázi a v Čechách probíhala násilná pobělohorská rekatolizace, které dala vážnost odstraňující hromadná poprava roku 1621. Navzdory tomu se našlo dost odvážlivců z řad šlechty i prostého lidu, kteří otevřeně protestovali. Od ledna do března 1628 proběhly rebelie na většinově evangelických panstvích ve východních Čechách. Opočensko a Náchodsko patřilo odbojnému a „zlobivému“ rodu Trčků, se kterým měla Habsburkům věrná vrchnost průběžně problémy.

V roce 1627 byla zřízena protireformační komise. To ale nestačilo. V únoru 1628 komise předvolala jednotlivé obce, které odpověděly zbraněmi. Postupně se organizovala odbojná skupina a docházelo ke střetům s vojskem. Boji za svobodu víry lidé přinášeli oběti a projevíli vysokou schopnost sebeorganizace. K Opočnu a Náchodu se přidala panství Nové Město, Smiřice a Rychnov. Revoluci na vsi ale

Čeští bratři odcházejí z vlasti, Josef Mathauser, asi 1907

různým způsobem utnulo povolání vojska z Hradce Králové, kdy 14. března 1628 plukovník Martin de Hoeff-Huerta dobyl Nové Město nad Metují a 15. března byly u Hradce Králové povstalecké oddíly poraženy vojáky zrádného Valdštejna. Bilance zásahu byla tragická – pět set povstalců bylo pobito a šest set zajato. Rekatolizace mohla pokračovat...

-liban-

foto © Historie českého národa v obrazech

10000 KROKŮ

Dejte chuzi šanci!

Výzva 10 000 kroků

DUBNOVÁ VÝZVA

**Největší výzvou není
ujít každý den 10 000 kroků,
ale překonat sám sebe!**

REGISTRACE OD 1. 3. 2023

desettisickroku.cz

CHKO Beskydy (50 let)

Chráněná krajinná oblast Beskydy byla vyhlášena 5. března 1973. Jedná se o největší chráněnou krajinnou oblast České republiky s rozlohou 1160 km². Správa CHKO sídlí v Rožnově pod Radhoštěm.

Národní přírodní rezervace Mazák

Území CHKO tvoří Moravskoslezské Beskydy, Rožnovská brázda, Vsetínské vrchy a česká část Javorníků. Ze 71 % ji pokrývají lesy. Přírodní bohatost i turistická atraktivita jsou dány i výškovým profilem sahajícím od 350 m n. m. v Zubří až po 1323 m n. m. na vrcholu Lysé hory. Význam této CHKO umocňuje také existence 60 maloplošných, zvláště chráněných území. V rámci soustavy Natura 2000 jsou Beskydy označeny jako Evropsky významná lokalita (EVL). Předmětem ochrany je

Vsetínská Bečva nad obcí Poličná

18 typů přírodních stanovišť, 11 druhů živočichů a 2 druhy rostlin (oměj tuhý moravský a šikoušek zelený). Z živočichů je to např. netopýr velký, vydra říční, rys ostrovid, vlk obecný a medvěd hnědý. Ve dvou zde vymezených ptačích oblastech, Beskydy a Horní Vsacko, je chráněno 10 druhů lesních a 2 druhy polních ptáků, jako čáp černý, datlík tříprstý, jeřábek lesní a chřástal polní. Územím protékají řeky Vsetínská Bečva, Rožnovská Bečva, Ostravice a Morávka. Návštěvníkům slouží naučné stezky Radegast, Čertův mlýn, Lysá hora, Stezka pokladů Godula a Hradisko. Navštívit tu můžete národní kulturní památky areál Pustevny nebo Valašské muzeum v přírodě.

-mf-

foto © Wikimedia Commons: Michal Klajban, Jan Donec

Pohled na podvečerní Zlín

Památník Tomáše Bati

Zlín. Malé město velkých snů...

Rozlohou se jedná o jedno z nejmenších krajských měst v České republice. Svou vizí by ovšem předčilo světové metropole. Nebo by se jim minimálně vyrovnalo. Vydejte se do města, kterému dal tvář Tomáš Baťa. Do města, které je jiné. Do města, které žije nejen Baťovým odkazem, ale i filmem, architekturou a designem.

Zlín, Baťův mrakodrap a výhled na Obchodní dům, kino a Hotel Zlín

Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně

Zlín, bývalý areál Baťových továren

Zlín pomalou chůzí

Udělejte si na něj čas. Tohle město musíte objevit a poznat. Možná to nebude láska na první pohled, ale láska to bude. Sem se budete chtít vracet. Tady budete chtít objevovat to, co jste minule neobjevili. Jen při chůzi si můžete pořádně vychutnat to, co je kolem vás. A Zlín je jako stvořený pro procházky. Musíte ovšem jít s očima otevřenými a s touhou dívat se kolem sebe. Jen tak začnete vnímat ten zajímavý příběh, který má Zlín vepsaný v každé cihle.

Skleněný klenot nad městem

Během své návštěvy byste rozhodně neměli minout Památník Tomáše Bati, který je skutečným klenotem nejen zlínské modernistické architektury a patří mezi to nejzajímavější, co můžete ve Zlíně vidět. Vyšlápnete si k němu do kopce, ale rozhodně to za to stojí. Odměnou vám bude krásný výhled na město a jedinečná architektura. Prosklená

budova postavená podle návrhu architekta Františka Lýdie Gahury je téměř prázdná, ale skrývá mnoho symbolů a Baťových odkazů. V podmanivém prostoru, který si hraje s barvami a světlem, najdete repliku letadla Junkers, ve kterém Tomáš Baťa zahynul při havárii v roce 1932. Zajímavé je i schodiště ve tvaru písmene Z. Doporučujeme naplánovat si návštěvu při západu slunce nebo po setmění. Možná budete mít štěstí a uvidíte tento klenot zářit v celé své kráse.

Zlín industriální

Areál bývalé Baťovy továrny má jedinečnou atmosféru a procházka v srdci obuvnického impéria si zaslouží prostor ve vašem itineráři. Jeho dominantou je tzv. Baťův mrakodrap nebo „Jednadvácítka“. Ačkoliv je to dnes správná budova Zlínského kraje, je volně přístupná, a vy si tak můžete prohlédnout expozici v přízemí i proslulou kancelář ve výtahu. Funkčním páternosterem se dostanete

až do 15. patra a jen o patro výš vás z vyhlídkové terasy čeká neopakovatelný pohled na Zlín.

Celý areál je koncipovaný jako systém továrních hal, postavených ze železobetonového skeletu s kruhovými sloupy o rozstupech 6,15 m, řazených do šachovnicového rastru. Při jeho stavbě se Baťa inspiroval v Americe a systém značení budov funguje i dnes.

Rozhodně ale nečekejte zašlou slávu bývalých továrních areálů ani město duchů. Žije to tu i dnes a dá se říct, že centrum města je právě zde. Najdete tady mnoho kaváren, obchodů, ale i Krajskou galerii výtvarného umění nebo Muzeum jihovýchodní Moravy. Každý, kdo chce poznat autentický Zlín, by tyto tovární ulice plné velkých cihlových budov neměl minout.

Tam, kam se budete chtít vrátit

Seznam toho „nej“ ze Zlína je dlouhý a rozhodně pestrý. Možná vám na něj bude stačit jeden víkend. Ale spíše ne. Byla by rozhodně škoda se sem nevracet. Zlín má co nabídnout. A pokud jej chcete poznat a projít opravdu zblízka, vezměte si na cestu toho nejpovolanějšího průvodce – Zlínský architektonický manuál.

Zlínský kraj bez hranic

Více na
FB @vychodnimorava
IG @vychodni_morava
www.vychodni-morava.cz

HORNINY

Šumavy a Bavorského lesa

na jaře 2023 spouštíme

nové návštěvnické centrum

v observatoři štoly Kristýna u Kašperských Hor

nový návštěvnický program

v Granitzcentru Hauzenberg v Bavorsku

projekt nabídne

expoze

v opravených pavilonech seismické observatoře

návštěvnické programy

v observatoři štoly Kristýna a okolí středověkého areálu těžby zlata v Granitzcentru Hauzenberg v Bavorsku doprovod návštěvnických programů zajistí vyškolení průvodci

populárně naučné publikace

audiovizuální programy

Momenty štěstí v Bodenmais

Poznejte nejkrásnější místa Bavorského lesa

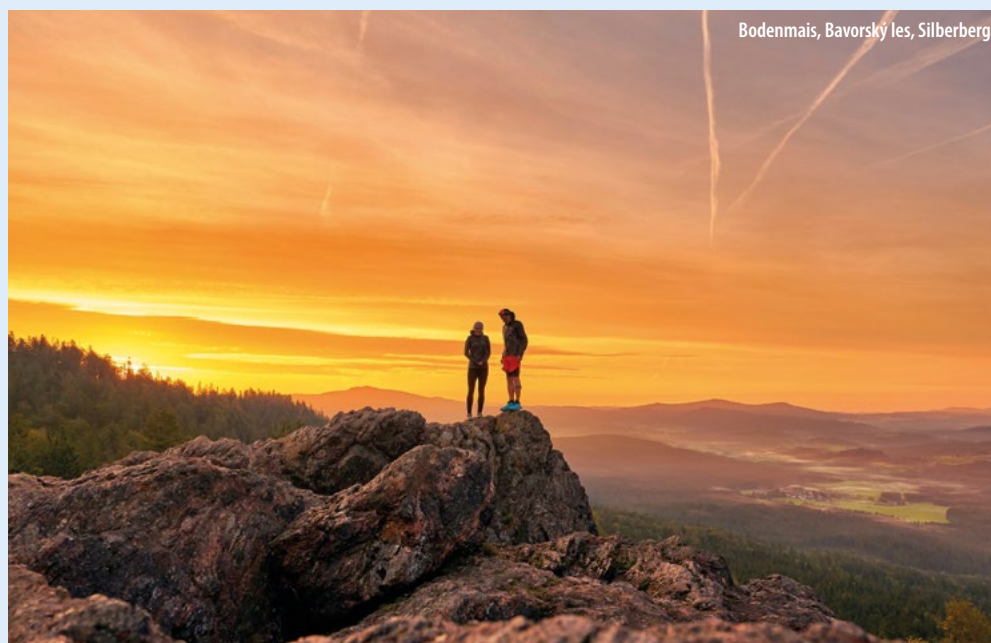
Nekonečné lesy, majestátní hory, klidná horská jezera a úchvatné výhledy – tak se prezentuje největší lesní krajina ve střední Evropě: Bavorský les. A uprostřed toho všeho, na úpatí Silberbergu, leží rekreační středisko Bodenmais. Kouzelná příroda Bavorského lesa začíná hned na okraji města.

Král Bavorského lesa

Bodenmais je výchozím bodem pro dobrodružné túry. Jen kousek od centra obce, v divoce romantické soutěsce Rißloch, se do hlubin říty stejnojmenné vodopády – nejvyšší v Bavorském lese. Hned několik kroků odtud se ozve hukot vodopádu Hochfall. Přímo nad obcí se tyčí místní hora Silberberg, z jejíhož vrcholu je úchvatný výhled. Velké a Malé Javorské jezero působí mystickým a tajemným dojmem. Nad touto romantickou přírodou bdí král Bavorského lesa, 1 456 metrů vysoký Velký Javor. Lesy v okolí Bodenmais nabízejí mnoho rozmanitých tras, stezek a vrcholů nejen pro turisty, ale také pro milovníky horských kol.

Po cestě vám přátelští hostinští v rustikálních horských chatách a hostincích nabídnou bavorské speciality nebo sladké dobroty za příznivé ceny. V samotném městečku se nabízí široká škála jídel od vydatné bavorské kuchyně až po italsko-středomořskou.

Bodenmais, panorama Bavorského lesa

Bodenmais, Bavorský les, Silberberg

Wellness v Bodenmaisu v Bavorském lese

Ráj zimních sportů

Bodenmais nabízí pestrý program i v zimě – ať už se jedná o běžecké lyžování na Bretterschachten, jednom z mála běžeckých center v celé střední Evropě, které se pyšní jistotou sněhu, sjezdové lyžování nebo turistiku na Velkém Javoru a Silberbergu, túry na sněžnicích v zimním lese nebo sáňkování na rychlých tratích.

Klimatické lázně Bodenmais jsou také symbolem odpočinku, zábavy a zdraví. Naše teplé penziony a rekreační apartmány slibují pohodu a odpočinek.

Mnoho rodinných hotelů nabízí jedinečné wellness oázy a saunové světy. Naše chaty a pětit hvězdičkový kemp jsou zárukou luxusu. K odpočinku vás zve idylický lázeňský park s Kneippovým bazénem, lázně Silberbergbad s akvaparkem a saunovým světem a jedinečné Vitality centrum s pestrou nabídkou bezplatných kurzů.

Bodenmais, Bavorský les, vodopád

Propojení s tradicemi

Bodenmais, kdysi hornická a sklářská obec, je dnes nejrozmanitějším prázdninovým místem v Bavorském lese. Obyvatelé Bodenmaisu si však zachovali své tradice. Například v obchodě s prodejní výstavou sklářských výrobků JOSKA Glaspardies se můžete ponořit do světa skla. A na Silberbergu čeká na návštěvníky historický stříbrný důl.

Na viděnou v Bodenmaisu!

Kontakt & Informace
 Bodenmais Tourismus & Marketing GmbH
 tel.: +49 9924 778 135
 e-mail: info@bodenmais.de
www.bodenmais.de

Ponořte se, ožijte a užívejte si v Bad Füssingu

Načerpejte nové síly v nejoblíbenějších termálních pramenech v Evropě!

Bad Füssing nabízí jedinečné prostředí, v němž lze spojit aktivitu, dovolenkovou zábavu a zdraví. Město na bavorsko-rakouské hranici je jedním z nejvýznamnějších léčebně-terapeutických center v Německu.

Termální lázeňský svět zážitků s 12 000 m²

Zdroj úspěchu. To přesně je termální voda, kterou si návštěvníci mohou vychutnat ve třech lázních. Přírodní poklad vyvěrající z hloubky 1 000 metrů při teplotě 56 stupňů toto místo proslavil.

Koupání v lese – wellness pro duši

Dobijte si baterky a zapomeňte na hluk všedních dnů. Pobyt venku, nasávání lesní atmosféry

a ticho mají uklidňující účinek a pomáhají vám rychleji regenerovat. V okolí Bad Füssingu se rekreatanti mohou těšit také na síť zhruba 460 kilometrů dobře propracovaných tras pro cyklistiku a pěší turistiku.

Zážitky, kultura a zábava na nejvyšší úrovni

Po aktivně stráveném dni nabízí Bad Füssing zábavu, kulturu a pobavení na nejvyšší

úrovni – od kasina až po kulinařské zážitky v četných restauracích a kavárnách a mnoho jiných akcí. Více informací najdete na www.badfuessing.de.

Kur- & GästeService Bad Füssing
Rathausstraße 8
D-94072 Bad Füssing
tel.: + 49 8531 975-580
e-mail: tourismus@badfuessing.de
www.badfuessing.de

**KARL MAY
MUSEUM**
RADEBEUL · DRESDEN

VZHŮRU ZA KARLEM MAYEM!

Nové nabídky v češtině

Bezplatný hlasový průvodce

Nový hlasový průvodce nabízí na 26 zastaveních zvukové komentáře včetně hudebního doprovodu.

Kvíz pro děti

Za každý vyřešený kvíz dostanete v našem obchodě se suvenýry malou odměnu.

Karlův objevitelský kufř

Vydejte se společně s Karlem Mayem a jeho cestovním kufřem do Orientu a na Divoký západ. Přátelé jako Sam Hawkens vám na různých zastaveních rádi pomůžou.

f [facebook.com/KarlMayMuseum](https://www.facebook.com/KarlMayMuseum)
i [instagram.com/karl.may.museum](https://www.instagram.com/karl.may.museum)

Otvírací doba: úterý – neděle, 10:00 – 18:00 hodin
Muzeum Karla Maye Karl-May-Straße 5, 01445 Radebeul, Tel.: 0351 8373010

i TIC Kladno

Pozvání do Kladna
Kladenský zámek je plný zážitků! Tvrz je se svým č. p. 1 jednou z nejstarších staveb města. Navštívit zde můžete kabinet fotografie, expozici Zdeňka Milera s Krtečkem, barokní kapli, pracovnu břevnovského opata nebo zámeckou zahradu s medvědíem.
www.kladenskyzamek.cz

i Chodov

TIC Chodov doporučuje
V Tatrovicích můžete ze skalního výběžku vyhlídky Chodaublick dohlédnout přes celý Chodov až k Horám, Vintřovu, Novému Sedlu a Karlovým Varům. Zapomenutou vyhlídku zpřístupnil v roce 2014 Hornický spolek Solles.
<https://infocentrum-chodov.webnode.cz>

i Teplá

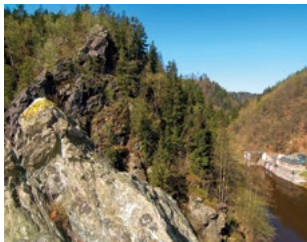
Dominantou je barokní kostel sv. Jiljí, poblíž je budova dříve renesanční latinské školy, barokní sloup Nejsvětější Trojice a barokní budova z 18. století s radnicí a Infocentrem. Významnou památkou je kaple Nejsvětější Trojice K. Dientzenhofera a klášter premonstrátů.
www.tepla.cz

i Louny

Káva a muzika v centru
– to je seriál hudebních posezení v samém středu Loun, u mariánského sloupu na Mírovém náměstí, který je připraven na hlavní turistickou sezonu. Přijďte ochutnat dobrou kávu, sezonní dobroty a kouzlo Loun.
www.louny.eu

i Semily

Zveme vás do Semil, kde turisté využijí mnoho pěších tras v Semilech a okolí, jako např. Riegrovu stezku. A milovníkům adrenalinu doporučujeme vyzkoušet via ferratu Vodní brána, na kterou jim u nás v infocentru půjčíme vybavení.
www.semily.cz

i TIC Mohelnice

Pozvánka do Mohelnice
Zastavte se u nás v Infocentru v Mohelnici a my Vám rádi poradíme, kam na výlet a jaké památky u nás navštívit. Od 1. 4. 2023 bude opět otevřena vyhlídková městská věž! Jsme tu pro v po–pá 8.00–16.30 hod.
www.infomohelnice.cz

i Jindřichův Hradec

Zámek v Jindřichově Hradci letos otevře dříve
Návštěvníci mohou vidět Výběrový okruh s jedinečnou Černou kuchyní, Zelené renesanční pokoje Adamova stavení a hudební pavilon Rondel. Otvíráme **v sobotu a neděli 18. a 19. 3. a také 25. a 26. 3.**
infocentrum.jh.cz

i Jáchymov

Knihovna Latinské školy v Jáchymově
Zveme vás k návštěvě Expozice Knihovny Latinské školy v renesančních prostorách radnice. Knihy jsou prezentovány multimediální, audiovizuální a interaktivní formou. Otevřeno po–pá 10–16 hod., so–ne 10–14 hod.
<https://latine-school.cz>

i IC Toužim

Desítky minerálních pramenů, naučné stezky, torza zaniklých vesnic i významné kulturní památky. To jsou náměty pro individuální turistiku, které nabízí venkovský prostor Karlovarského kraje. Tipy na výlety naleznete na webu infocentra Toužim.
www.infotouzim.cz

i Rumburk

Přijďte zažít atmosféru města, kdysi zvaného Malá Paříž severu! Milovníky historie jistě potěší návštěva Lorety, muzea nebo křížové cesty. Turistům nabízíme výstup na rozhlednu a perličkou je fotbalgolfové hřiště s mystickým Stromem života.
www.rumburk.cz

i TIC Ústí nad Orlicí [OU] Město Ústí nad Orlicí

Zveme vás ve dnech 25. 3. – 1. 4. do Ústí nad Orlicí na festival Jeden svět, mezinárodní festival dokumentů o lidských právech. Hlavními tématy filmů jsou válka na Ukrajině, energetická krize či změny klimatu. Vstupenky zakoupíte v TIC od 1. 3. 2023.
www.ic.ustinadorlici.cz

i Třebíč

Přivoňte si k historii, zakusněte se do místních specialit, vychutnejte si atmosféru kulturních akcí.
www.visittrebic.eu/ochutnejte-trebic/
Seznamte se s příběhem Antonína Kaliny, zachránce stovky židovských dětí, a poznejte jeho odvážný čin.
www.antoninkalina.cz

 V Brně se nachází ..., jediné svého druhu v Evropě. Jeho historie sahá do roku 1991, kdy bylo založeno jako nezisková nevládní organizace. Navštěvníci mohou kromě stálých expozic a krátkodobých výstav navštěvovat kurzy romštiny či knihovnu se studovnou.									
POMŮCKA: ČOP, KO, TEA	OKR. SPR. SOCIÁL. ZABEZP. ZKR.	1. DÍL TAJENKY	EKONOMICKÁ ŠKOLA ZKR.	ZVÝŠENÝ TÓN G	ČÁSTICE HMOTY	 PŘIBLIŽNĚ ZKR.	ZVRATNÉ ZAJMENO	VAZAČI KNIH	ASOCIACE TENISOVÝCH PROFESIONÁLŮ ZKR.
PÍSMENO ŘECKÉ ABECEDY						MOSKEVSKÝ SPORTOVNÍ KLUB			
ODPAŘOVAT VODU						ANGLICKÁ JEDNOTKA HMOTNOSTI FOUKAT			
INICIÁLY HERECKÝ ZÁZVORKOVÉ			NOČNÍ PTÁK UMĚLECKÁ TROJICE				INIC. REŽIS. PAVLÁSKOVÉ OSVĚDČENÍ		
NÁZEV HLÁSKY Z				MOJE ŽEN. ROD. ŽENSKÉ JMENO			ZN. AMPĚRHODINY INIC. HERCE PAVELKY		ČESKÝ HEREC JIRÍ ???
 BOJOVÝ POKRIK SPZ PRAHY					VÝLEDNÝ SOUČET SMRTELNÁ NEMOC				
PUČÁLKO-VIC ŽIRAFA						POROST PTÁKU TKANINA SERŽ			
POSMĚ-VÁČEK						ANGLICKÝ ŠLECHTIC PRACOVAT PEREM			
OTÁZKA 1. PÁDU			UCHAZEČ KUS LÁTKY					2. DÍL TAJENKY	PŘÍMKY JDOUCÍ STŘEDEM
 ŘÍMSKÝCH 1100 VSTUPNÍ ZKR.				ST. PLAVEBNÍ SPRÁVA OSIDLA			VÍTĚZSTVÍ V BOXU ČISTIT VODOU		
SÁNÍM VPRAVIT					HLUK TENISOVÝ ÚDER				
VZDÁNÍ SE BOJE						VOJENSKÁ ZÁZEMÍ DRUH TKANINY			
ČAJ ZASTAR.			SEVEŘAN LÉPE				INIC. ZPĚV. TURNEROVÉ ČAJOVÁ RŮŽE		SMRTELNÁ CHOROBA
 INICIÁLY HERCE NOVÉHO		CHYTIT POŽÁRNÍ OCHRANA ZKR.					SCHOPNOST ZNAČKA DECITUNY		
OPOJIT ALKOHOLEM					BÝVALÁ ZNAČKA ŽVÝKAČEK				
UZLÍK V TKANINĚ					VILNÝ DÉMON				

Poznáte místo na fotografii?

T. F. Šimon 1912, dům v pražské Kapucinské ulici na Novém Světě, kde stával původně dům...

- a) U Zlatého žaludu
- b) Šmicerovský
- c) Santiniovský

Správné odpovědi a výherci

KAM PO ČESKU, LEDEN–ÚNOR 2023

Celkem došlo 2 719 odpovědí, 2 696 z internetu a 23 dopisů, z toho 1 584 žen a 1 135 mužů.

Edice ČT

otázka: Kde se nachází poslední empírový řetězový most v ČR a jediný v Evropě?

odpověď: b) v obci Stádlec

soutěžilo: 952 čtenářů; 944 správně; 8 špatně

výherci: I. Vojáčková, Určice; K. Virtová, Klatovy; J. Stehliková, Cvikov

NEJ České republiky

odpovědi: 1a, 2 b, 3a, 4c, 5 b, 6c, 7 b

soutěžilo: 516 čtenářů; 391 správně; 125 špatně

výherci: I. Kučerová, Praha 4; V. Čarková, Český Krumlov; J. Felixová, Vracov

Křížovka

... osvětlovaným elektrickým proudem

soutěžilo: 586 čtenářů; 574 správně, špatně 12

výherci: L. Strašková, Karlovy Vary; S. Abrham, Veselí nad Lužnicí; M. Šmejkalová, České Budějovice

Fotohádanka

otázka: Poznáte místo na fotografii?

odpověď: b) katedrála sv. Víta v Praze

soutěžilo: 665 čtenářů; 621 správně; 44 špatně

výherci: V. Krasnikov, Svitavy; B. Havránková, Pardubice; B. Ulmanová, Uhlířov

Všem výhercům srdečně blahopřejeme.

Tajenku křížovky nám zašlete do 15. března z www.kampocesku.cz/ souteže nebo na adresu redakce. Dvakrát tři autoři správných odpovědí obdrží mapu věnovanou vydavatelstvem Kartografie PRAHA.

Podmínky soutěží najdete na <https://www.kampocesku.cz/vseobecne-podminky>. Soutěžící účastí v soutěži souhlasí se zařazením všech svých osobních údajů poskytnutých v rámci soutěže do databáze pořadatele soutěže za účelem vyhodnocení a předání výher. Výherci budou o výhře informováni v příštím vydání KAM po Česku a výhry jim budou zaslány zadavatelem soutěže v co nejkratší době.

F R BIKES

13. VELETRH CYKLISTIKY

PVA
EXPO PRAHA

www.forbikes.cz

24.-26. 3. 2023

OFICIÁLNÍ VOZY
PVA EXPO PRAHA

HOLIDAY WORLD

REGION WORLD

MEZINÁRODNÍ VELETRHY CESTOVNÍHO RUCHU A REGIONÁLNÍ TURISTIKY

17.–19. 3. 2023

V SOUBĚHU S VELETRHY:

FOR CARAVAN
FOR BOAT

PARTNERSKÁ ZEMĚ

SLOVAKIA
TRAVEL

DOVOLENKA NA
SLOVENSKU
DOBŘÝ NÁPAD

PARTNERSKÝ REGION

PLZEŇSKÝ KRAJ

MÍSTO KONÁNÍ

PVA
EXPO PRAHA

www.holidayworld.cz

ZÁŠTITA

CzechTourism

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

HOSPODÁŘSKÁ
KOMORA
ČESKÉ REPUBLIKY

SMO
VIAZĚNÍ A OČI ČESKÉ REPUBLIKY

ČESKÁ UNIE
CESTOVNÍHO
RUCHU

SP
Slovakia Marketing Organization

SOCR ČR
Slovakia Marketing Organization

ASOCIACE KRAJŮ
ČESKÉ REPUBLIKY

ODBOBNÁ SPOLUPRÁCE

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

ORGANIZÁTOR

OFICIÁLNÍ VOZY

